

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ: ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Μ Ε Λ Ε Τ Η ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΑΤΡΑ
ΙΟΥΝΙΟΣ 1990

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1810
----------------------	------

ΜΕΡΟΣ Α. ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ

1. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
2. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
3. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Β. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

- I. ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
 1. ΓΕΝΙΚΑ
 2. ΕΙΔΙΚΑ
- II. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
 1. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
 2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

ΜΕΡΟΣ Γ. ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

- I. ΕΜΠΟΡΙΟ
- II. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
- III. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
- IV. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
- V. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ
- VI. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
- VII. ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
- VIII. ΝΑΥΤΙΛΙΑ
- IX. ΤΥΠΟΣ

ΜΕΡΟΣ Δ. ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΑ ΜΟΠ

ΜΕΡΟΣ Ε. Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ ΣΤΙΣ Μ.Μ.Ε. ΚΑΙ Ο ΑΝΑ-
ΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1262/82

1.ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

2.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ

3.ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΩΝ ΜΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ
ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν.1262/82.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ. Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΑΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1.ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΙΣΟΖΥΓΙΑ, ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

2.ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

3.ΑΝΑΛΥΣΗ VALER, ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

4.ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

5.ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή έχει ως σκοπό να δώσει την εικόνα της χρηματοδότησης στην Ελλάδα.

Οι πηγές χρηματοδότησης μιάς Οικονομίας γενικά και της Ελληνικής ειδικότερα είναι πολλές. Συγκεκριμένα μπορούμε να αναφέρουμε την κυβέρνηση της χώρας, τους διεθνείς οργανισμούς, τα ξένα κράτη και την ιδιωτική επένδυση εγχώρια και ξένη. Τα τραπεζικά ιδρύματα ωστόσο αποτελούν την καρδιά του χρηματοδοτικού συστήματος μιάς χώρας. Διευκολύνουν τη ροή των αγαθών και υπηρεσιών, τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της κυβέρνησης και κατά συνέπεια επιδρούν στην αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας. Η χρηματοδότηση βέβαια των τραπεζών κατευθύνεται κυρίως προς τις ιδιωτικές επιχειρηματικές μονάδες που αποτελούν άλλωστε τους κυρίους διαμορφωτές της πορείας της οικονομίας.

Η κάλυψη της χρηματοδότησης αυτής που γίνεται παρακάτω έχει χωριστεί σε έξι μέρη έτσι ώστε να ομαδοποιηθούν οι περιγραφές. Συγκεκριμένα το πρώτο μέρος αναφέρεται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς και το ρόλο τους στην οικονομία. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφονται τα κριτήρια με τα οποία οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί ενεργούν τις χορηγήσεις. Στο τρίτο μέρος αναλύεται η χρηματοδότηση κατά κλάδο δραστηριότητας.

Στο τέταρτο γίνεται αναφορά στις διαδικασίες, προϋποθέσεις και όρους ένταξης στα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π.).

Στο πέμπτο εξετάζεται η συμβολή του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. στη προώθηση των επενδυτικών προγραμμάτων των Μικρο Μεσαίων επιχειρή-

σεων και ο αναπτυξιακός Νόμος 1262/82.

Στο έκτο και τελευταίο μέρος εξετάζεται η σχέση Πιστωτικής πολιτικής μίας επιχείρησης με το κόστος χρηματοδότησης της μέσα από πραγματικά οικονομικά μεγέθη.

Μ Ε Ρ Ο Σ Α Γ

Η ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΑΣ

1. Το τραπεζικό σύστημα

Στην Ελληνική πραγματικότητα η χρηματοδότηση της οικονομίας, η ανάγκη για οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων καλύπτεται σχεδόν αποκλειστικά από τις τράπεζες ενώ η κεφαλαιαγορά είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Βασικοί λόγοι που ωθούν σ' αυτό είναι :

α) Το μικρό μέγεθος και ο προσωπικός-οικογενειακός χαρακτήρας της πλειοψηφίας των Ελληνικών επιχειρήσεων δυσκολεύουν την είσοδό τους στο χρηματιστήριο.

β) Η σχετικά μικρή απόδοση που συνεπάγεται η τοποθέτηση χρημάτων σε τίτλους.

γ) Στη πράξη είναι πιο εύκολη η αναζήτηση και εξεύρεση μακροπροθεσμων δανείων δια μέσου του τραπεζικού συστήματος.

Καθώς επιχειρείται οικονομική ανάπτυξη στη χώρα μας, παρατηρείται μια ραγδαία αύξηση της ζήτησης για παροχή εξειδικευμένων και μη τραπεζικών εργασιών. Αυτός ο όγκος εργασιών διεκπεραιώνεται από το τραπεζικό σύστημα που αποτελεί το κυριότερο παράγοντα καθορισμού της πορείας της Ελληνικής οικονομίας, τις κατευθύνσεις της και τους ρυθμούς ανάπτυξής της.

Η παρέμβαση του στην εξέλιξη της οικονομίας γίνεται μέσα από ένα δίκτυο εμπορικών και αναπτυξιακών τραπεζών. Οι τράπεζες αυτές μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες :

α) Εκδοτικές

β) Εμπορικές

γ) Τράπεζες που χρηματοδοτούν τους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας.

Αναλυτικότερα το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδος περιλαμβάνει :

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Είναι η κεντρική τράπεζα που έχει το εκδοτικό προνόμιο στη χώρα κατά αποκλειστικότητα. Έχει ακόμα την αρμοδιότητα να ασκεί νομισματική πολιτική. Ελέγχει τη ποσότητα του χρήματος και δέχεται τις υποχρεωτικές καταθέσεις των εμπορικών τραπεζών. Η τράπεζα της Ελλάδος μαζί με τους συναρμοδίους υπουργούς αποτελούν τις νομισματικές αρχές της χώρας που καθορίζουν τα πλαίσια που μπορούν να κινηθούν οι εμπορικές. Η παρέμβαση στις τραπεζικές λειτουργίες γίνονται με νομοθετήματα, εγκυκλίους κίνητρα και αναπτυξιακούς Νόμους.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ο ρόλος τους κυμαίνεται ανάμεσα στην αποδοχή καταθέσεων και τη διοχέτευση τους σε βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δανειοδοτήσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις κυριότερες εμπορικές τράπεζες. α) Εθνική Τράπεζα, β) Εμπορική Τράπεζα, γ) Τράπεζα Πίστεως, δ) Γενική Τράπεζα της Ελλάδος, ε) Τράπεζα Κρήτης, στ) Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης, ζ) Πειραιώς η) Ιονική κ.λ.π..

Αυτές οι τράπεζες είτε είναι ιδιωτικές είτε διοικούνται από το δημόσιο του οποίου αποτελούν ιδιοκτησία σε διαφορετικό βαθμό κατά περίπτωση.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Η εργασία των τραπεζών αυτών γίνεται χωρίς καμμία πα-

ρέμβαση του κράτους κάτι που χαρακτηρίζει τον απόλυτο ιδιωτικό τρόπο με τον οποίο λειτουργούν.

ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Αυτές οι τράπεζες χορηγούν μεσομακροπρόθεσμα δάνεια για την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων προσπαθώντας να διοχετεύσει τους πόρους της σε εκείνα τα προγράμματα που αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη και είναι :

α) Ε.Τ.Β.Α. (Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης)
Είναι κρατική Τράπεζα και διενεργεί μακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια σε παραγωγικές επιχειρήσεις. Τα ποσά που δανείζει προέρχονται από δικά της κεφάλαια, χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας Ελλάδος και δανεισμούς (ομόλογα κ.λ.π.).

β) Ε.Τ.Ε.Β.Α. (Εθνική Τράπεζα επενδύσεων βιομηχανικής ανάπτυξης). Είναι ιδιωτική Τράπεζα, θυγατρική της Εθνικής. Ξκοπός της τα μακροπρόθεσμα επενδυτικά δάνεια.

γ) Τράπεζα Επενδύσεων

Είναι θυγατρική της Εμπορικής και η βασική λειτουργία της είναι η χορήγηση μεσομακροπροθέσμων δανείων για την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων. Επίσης υπάρχουν και ειδικές τράπεζες οι οποίες χορηγούν πιστώσεις συγκεκριμένης μορφής.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ

Σύμφωνα με το καταστατικό της χορηγεί δάνεια στους αγρότες, τις Γεωργικές Οργανώσεις και Συνεταιριστικές Εταιρείες, τις επιχειρήσεις που αναπτύσσουν γεωργικές δραστηριότητες καθώς και τις βιοτεχνίες που είναι εγκατεστημένες στον αγροτικό ή ημιαστικό χώρο μέχρι 5.000 κατοίκους.

Δηλαδή σε όλους όσους ασχολούνται όχι όμως ερασιτεχνικά με γεωργικές εργασίες (γεωργούς, κτηνοτρόφους, πτηνοτρόφους, ψαράδες, μελισσοτρόφους, αγροργάτες, δασεργάτες, ανθοκόμους κ.λ.π.) καθώς και βιοτέχνες που οι βιοτεχνίες τους είναι εγκατεστημένες στον αγροτικό ή ημιαστικό χώρο.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ

Ο σκοπός της είναι η χορήγηση μακροπροθέσμων δανείων για την οικοδόμηση και αγορά ακινήτων με υποθήκη τα ακίνητα. Οι χορηγήσεις της προέρχονται από δικά της κεφάλαια, χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας Ελλάδας, δανεισμούς και καταθέσεις.

2.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Όπως αναφέραμε οι τράπεζες αποτελούν την καρδιά του χρηματοδοτικού συστήματος της χώρας. Η βασική λειτουργία τους είναι να δέχονται χρήματα από διάφορες μονάδες του κοινωνικού περιβάλλοντος και να τα διαθέτουν πάλι με κάποιο ποσοστό κέρδους. Το γεγονός αυτό κάνει αναγκαία τη σωστή διαχείριση τους εφόσον ένα ισχυρό και φερέγγυο τραπεζικό σύστημα βοηθά τόσο την ανάπτυξη της χώρας όσο και ικανοποιεί τις οποίες άλλες απαιτήσεις που δημιουργούνται.

Γενικά ο ρόλος τους πραγματώνεται μέσα από τις λειτουργίες της κάθε τράπεζας, δηλαδή τις τραπεζικές εργασίες και ειδικότερα όπως ήδη έχει φανεί τα πεδία προσανατολισμού των χρηματοδοτήσεων που δεν ταυτίζονται από τράπεζα σε τράπεζα. Γι'αυτό τις χωρίσαμε σε εμπορικές και αναπτυξιακές. Η πολιτική τους όσον αφορά τη χρηματοδότηση διαφέρει για πολλούς λόγους μέσα στους οποίους βρίσκονται

η ίδια η οργανωτική δομή τους, ο αρχικός σκοπός ύπαρξής τους και οι στόχοι τους. Οι διάφορες αυτές επιδρούν τόσο στις επιλογές τους όσο και στη μετά τη χρηματοδότησή τους που στις αναπτυξιακές τράπεζες είναι περισσότερο υποστηρικτική.

3. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η χρηματοδότηση σαν τραπεζική λειτουργία έχει σαν αποτέλεσμα τη διοχέτευση του χρήματος στην οικονομία, το οποίο είτε θα παρέμενε αδιάθετο είτε θα προωθείτο με ιδιωτική πρωτοβουλία σε ανεπιτυχείς ή παρακινδυνευμένες επενδύσεις.

Η χρηματοδοτική αυτή λειτουργία γίνεται από το τμήμα χορηγήσεων της τράπεζας που είναι ένα βασικότερο της πορείας της εφ' όσον απ' αυτό γίνεται η αξιοποίηση των πόρων.

Το ίδρυμα μ' αυτή τη λειτουργία έχει τη δυνατότητα αρχικά να δέχεται χρήματα που ανήκουν σε νοικοκυριά και στη συνέχεια να μεταφέρει αυτή την αγοραστική δύναμη στον επιχειρηματικό τομέα που έτσι έχει την δυνατότητα να χρηματοδοτήσει τις κεφαλαιουχικές του δαπάνες.

Δηλαδή σαν χρηματοδότηση εννοούμε την οικονομική υποστήριξη από την τράπεζα μιάς επιχείρησης όταν δεν μπορεί η τελευταία να καλύψει τις ανάγκες της από τα ίδια διαθέσιμα.

Αυτή η ενίσχυση καλείται επίσης χορήγηση, δάνειο ή πιστοδότηση και μπορεί να αφορά είτε το κεφάλαιο κίνησης είτε τα πάγια δηλαδή μηχανήματα ή εγκαταστάσεις.

Για να κινηθεί η διαδικασία της χρηματοδότησης πρέ-

πει να υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις που καθορίζονται από τη νομοθεσία με τη μορφή υπουργικών αποφάσεων, αναπτυξιακών νόμων κ.λ.π. αφού το τραπεζικό σύστημα δεν είναι απελευθερωμένο στον τομέα αυτό. Εξί άλλου το ίδιο το τραπεζικό σύστημα αφού ισχύουν οι προϋποθέσεις, εξετάζει κάθε αίτημα χρηματοδότησης με ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι χρηματοδοτήσεις που ενεργούνται από τις εμπορικές τράπεζες και τα άλλα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας κατευθύνονται και ελέγχονται από τη Νομισματική Επιτροπή.

Το πρόβλημα της έλλειψης κεφαλαίων τα οποία είναι απαραίτητα για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας και την επιτάχυνση των ρυθμών παραγωγής, καλείται σε μεγάλο βαθμό να το ικανοποιήσει η ιδιωτική αποταμίευση. Έτσι λοιπόν τα κεφάλαια που συγκεντρώνουν οι τράπεζες από καταθέσεις επενδύονται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.

Τα κριτήρια με τα οποία χαράσσεται η πιστωτική πολιτική του Κράτους και δίνονται οι κατευθύνσεις στα πιστωτικά ιδρύματα και τις τράπεζες είναι οικονομικά, πολιτικά ή κοινωνικά.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν ή προκαλούν τη λήψη αποφάσεων και συγκεκριμένων μέτρων, σχετικά με το ύψος, τη χρονική διάρκεια και τις μορφές χρηματοδότησης των διαφόρων κλάδων της οικονομίας, μπορούν να είναι σταθεροί ή αστάθμητοι.

Σταθεροί παράγοντες, με την έννοια της συνεχούς επιδίωξης, είναι η αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών, η περιφερειακή ανάπτυξη, η εκβιομηχάνιση, ο εκσυγχρονισμός των μέσων και μεθόδων παραγωγής, η αύξηση των εξαγωγών, η μείωση των εισαγωγών και γενικά όλοι οι παράγοντες που αποτελούν αντικείμενα μόνιμης επιδίωξης.

Αστάθμητοι είναι εκείνοι οι παράγοντες που η εμφάνισή τους

απαιτεί άμεση αντιμετώπιση, με τη λήψη ειδικών μέτρων, όπως είναι οι έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις, τα μακροχρόνια ή χαμηλότοκα δάνεια, η παροχή κρατικής εγγύησης ή και αντίστροφα, όπως είναι οι περιορισμοί, η θέσπιση αντικινητών κ.λ.π..

Οι τράπεζες από την πλευρά τους διενεργούν τις χρηματοδοτήσεις μέσα στα καθορισμένα από το Κράτος πλαίσια, βάσει όμως ειδικών καθαρά τραπεζικών κριτηρίων, επειδή εργάζονται σαν κερδοσκοπικές επιχειρήσεις αλλά και σαν διαχειρίστριες ξένων κεφαλαίων, των καταθετών τους κυρίως.

Εξάλλου, πέρα από την εξυπηρέτηση των οικονομικών στόχων της Πολιτείας που είναι βέβαια υποχρεωτική, οι τράπεζες σκοπεύουν πρώτα στην εξασφάλιση των κεφαλαίων τους και μετά στην πραγματοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού κέρδους. Τα κριτήρια επομένως με τα οποία ενεργούνται οι χρηματοδοτήσεις μπορεί να είναι γενικού κρατικού ενδιαφέροντος ή τραπεζικού ενδιαφέροντος.

Με τα κριτήρια γενικού κρατικού ενδιαφέροντος λαμβάνονται οι αποφάσεις με τις οποίες δίνονται οι κατευθύνσεις στα πιστωτικά ιδρύματα.

Με τα τραπεζικά κριτήρια ασκείται η χρηματοδοτική λειτουργία των τραπεζών.

Ι. ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Αυτά χωρίζονται σε γενικά και ειδικά κριτήρια χρηματοδότησης.

1. Γενικά κριτήρια χρηματοδότησης

Για κάθε κλάδο της οικονομίας, βιομηχανία-ναυτιλία-ε-

μπόριο-υπηρεσίες κ.τ.λ. εσχύουν διαφορετικά κριτήρια με τα οποία αποφασίζεται η χρηματοδότησή τους. Τούτο οφείλεται κατ'αρχήν στο γεγονός ότι κάθε κλάδος διέπεται από διαφορετικούς κανόνες και όρους χρηματοδότησης σ'ότι αφορά τη μορφή, το ύψος, τη διάρκεια και τα επιτόκια των δανείων. Οφείλεται ακόμα στη διαφορετική οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων που ανήκουν σε διαφορετικό κλάδο, στην διαφορετική σύνθεση και ευαισθησία των κλάδων και στις οικονομικές μεταβολές. Κάτω απ'αυτό το πρίσμα εξετάζονται :

α) Οι όροι και προϋποθέσεις χρηματοδότησης των κλάδων της οικονομίας που καθορίζονται με την απόφαση της Ν.Ε. 1509/68 και νεότερες συμπληρωματικές της.

β) Οι συνθήκες του κλάδου γενικά που επηρεάζουν άμεσα τις επιχειρήσεις που ανήκουν σ'αυτόν. Εξετάζεται αν ο κλάδος είναι κορεσμένος, αν βρίσκεται σε κρίση, μόνιμη ή παροδική. Πως είναι διαμορφωμένη η αγορά εργασίας του κλάδου γενικά. Μήπως χρειάζεται εξειδικευμένο προσωπικό, που δεν είναι διαθέσιμο; Εξετάζεται επίσης αν είναι σε επάρκεια οι πρώτες ύλες ή τα εμπορεύματα που ενδιαφέρουν τον κλάδο. Αν το Κράτος ευνοεί την ανάπτυξη του συγκεκριμένου κλάδου ή έχει θεσπίσει αντικίνητρα.

γ) Οι διεθνείς συνθήκες. Πολλοί κλάδοι της οικονομίας εξαρτώνται άμεσα από τις διεθνείς συνθήκες, οικονομικές και πολιτικές. Οι διάφορες μεταλλαγές των διεθνών συνθηκών έχουν τέτοια επίδραση σ'ορισμένους κλάδους (π.χ. στον τουρισμό, στις εξαγωγές, στη ναυτιλία), ώστε να επιβάλλεται και ειδική μελέτη για κάθε περίπτωση, ανάλογα βέβαια με το μέγεθος της επιχείρησης και τους κινδύνους που διαγράφονται.

Ούτε οι αυξημένες πρόσθετες ασφάλειες λύνουν τα προβλήματα ενώ οι προβλέψεις από μη ειδικούς είναι επικίνδυνες.

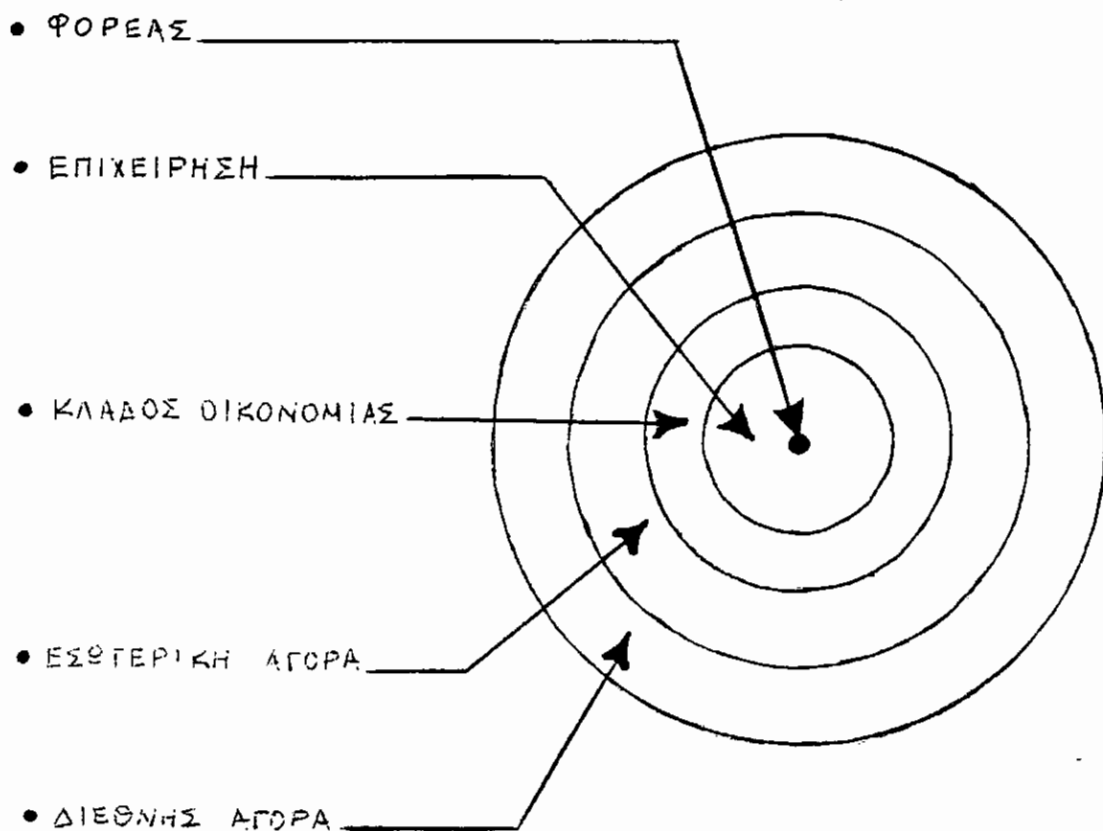
2.Ειδικά κριτήρια χρηματοδότησης

Η αντικειμενική και διεξοδική εξέταση των ειδικών κριτηρίων αποτελούν το θεμέλιο του μηχανισμού των χορηγήσεων και είναι στην ουσία η εφαρμογή στην πράξη των αρχών της τραπεζικής λειτουργίας. Η λειτουργία αυτή όπως φαίνεται και από το γεγονός ότι έχει συσταθεί ειδική υπηρεσία συλλογής πληροφοριών, που είναι επανδρωμένη με εξειδικευμένο προσωπικό, έχει ταυτιστεί με την πληροφόρηση.

Εξάλλου σ'όλα τα συγγράμματα τραπεζικής τεχνικής και ιδιαίτερα στο κεφάλαιο περί χρηματοδοτήσεων τονίζεται η αναγκαιότητα της συνεχούς ενημέρωσης.

Η ενημέρωση δεν αναφέρεται μόνο στη χρηματοδοτούμενη πελατεία αλλά επεκτείνεται και στο τι συμβαίνει στην αγορά γενικά επειδή κάθε μεταβολή ή εξέλιξη στους διαφόρους κλάδους της οικονομίας έχει αντίκτυπο στις επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τις τράπεζες. Έτσι συστήθηκε Διεύθυνση Μελετών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων για τη μελέτη των μεγάλων επιχειρήσεων και ιδιαίτερα του κλάδου στον οποίο ανήκουν.

Σχηματικά τα επίπεδα και το περιεχόμενο των επιθυμητών πληροφοριών μπορεί να θεωρηθούν σαν ομόκεντρες περιφέρειες.

α) Στο κέντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται ο φορέας, οι φορείς ή οι διευθύνοντες τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση.

β) Η επιχείρηση είναι ο χώρος που μέσα του δρα δημιουργικά ο εκφραστής της, δηλαδή ο φορέας.

γ) Ο κλάδος οικονομίας μέρος της οποίας αποτελεί η επιχείρηση.

δ) Η εσωτερική αγορά, στην οποία κατά κανόνα απευθύνονται οι χρηματοδοτούμενοι.

ε) Η διεθνής αγορά, η οποία γίνεται αντικείμενο έρευνας στο μέτρο που επηρεάζει το χρηματοδοτούμενο.

Η αναφορά στα διάφορα επίπεδα δεν είναι υποχρεωτική ούτε και επιβάλλεται μια ιδιαίτερη ιεράρχηση. Αυτό θα εξαρτηθεί από τις ανάγκες και τους προβληματισμούς που θα παρουσιάσει ένα αίτημα κατά την εξέτασή του. Εξάλλου οι πληροφο-

οίες λαμβάνονται υπόψη σαν σύνολο σε συνάρτηση με οικονομικούς παράγοντες όπως ανάλυση του ισολογισμού όπου είναι εφικτή.

Πηγές πληροφοριών

Ως πηγές πληροφοριών πρώτης κατηγορίας η Τράπεζα θεωρεί: Τα διάφορα επιμελητήρια, τα πρωτοδικεία και ειρηνοδικεία, τα υποθηκοφυλάκεια, άλλες τράπεζες και τους πίνακες διαμαρτυρήσεων της Ενώσεως Τραπεζών.

Άλλες πηγές είναι: Αξιόπιστοι πελάτες της Τράπεζας, ιδιαίτερα μάλιστα όταν ασκούν ίδια ή σχετική δραστηριότητα με την επιχείρηση που ερευνάται η χρηματοδότησή της. Οι προμηθευτές και οι συναλλασσόμενοι με την συγκεκριμένη επιχείρηση. Οι ανταγωνιστές της που μπορούν να μας πληροφορήσουν σχετικά με το κύκλωμα παραγωγής ή την προμήθεια και διακίνηση των εμπορευμάτων, τις τιμές, την ποιότητα, τον τρόπο διάθεσης κ.λ.π..

Όλες οι παραπάνω πληροφορίες συγκεντρώνονται σίενα δελτίο πληροφοριών που το περιεχόμενο και ο τρόπος διατύπωσης του καθορίζεται από τον Κανονισμό Συγκεντρώσεως Πληροφοριών Φερεγγυότητας Πελατών.

Περιεχόμενο Πληροφοριών

Η πληροφόρηση έχει κατ'άρχη σαν στόχο τη μονάδα δηλαδή την επιχείρηση και τους φορείς της.

α) Η ικανότητα, η πείρα και ο χαρακτήρας των φορέων της επιχείρησης.

Το κριτήριο αυτό εμφανίζεται πρώτο στη σειρά, επειδή ο ανθρώπινος παράγοντας είναι σημαντικότερος από οποιαδήποτε άλλο. Ο ικανός και έμπειρος ηγέτης αποτελεί εγγύηση

για το μέλλον της επιχείρησης. Η εμπιστοσύνη που εμπνέει και η φήμη του λογαριάζονται το ίδιο με τα κεφάλαιά του. Αντίθετα, αρνητική επίδραση ασκεί η απειρία, η ανικανότητα, η ασυνέπεια στις συναλλαγές. Επικίνδυνες είναι ακόμα και οι <<αδυναμίες>> που μπορεί να χαρακτηρίζουν τους φορείς ή τους διευθύνοντες μια επιχείρηση (χαρτοπαιξία, ιππόδρομος), ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους. Επομένως ελέγχεται κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητα των στελεχών των επιχειρήσεων, όταν αυτό αντανακλά στην απόδοση και συμπεριφορά τους. Οι πληροφορίες του Δελτίου Πληροφοριών είναι εντελώς ανεπαρκείς, όταν πρόκειται για το χαρακτήρα, την ικανότητα κ.λ.π. των επιχειρηματιών και στελεχών τους. Είναι απαραίτητη η προσωπική επαφή και η συγκέντρωση διασταυρωμένων πληροφοριών, για το σχηματισμό ολοκληρωμένης και αντικειμενικής γνώμης. Η έκταση της έρευνας θα εξαρτηθεί και από τη σοβαρότητα του αιτήματος.

β) Η νομική εμφάνιση της επιχείρησης

Οι εταιρείες δεν είναι πάντα εκείνο που δείχνουν. Κάτω από το <<νομικό ένδυμά>> τους, όχι σπάνια κρύβονται προθέσεις ή ανησυχίες των φορέων που επηρεάζουν αποφασιστικά την εξέλιξη των εργασιών τους.

Για παράδειγμα μία Ε.Π.Ε. μπορεί να σημαίνει επιφυλακτικότητα των μετόχων η οποία δεν διαφεύγει από την προσοχή της Τράπεζας και αφού συνεκτιμηθεί με άλλους παράγοντες τυχόν να απαιτηθούν πρόσθετες ασφάλειες. Η μετοχική σύνθεση των Α.Ε. φανερώνει την πραγματική Α.Ε. ή μια προσωπική ή οικογενειακή επιχείρηση που μεταμφιέστηκε σε ΑΕ για άλλους λόγους. Σί'αυτές τις περιπτώσεις εξετάζεται ο

τρόπος οργάνωσης και η διαδοχή στη διοίκηση. Στις προσωπικές επιχειρήσεις εξετάζεται και η ηλικία του φορέα σε σχέση με την ύπαρξη διαδοχής του.

Οι Ο.Ε. εμπνέουν περισσότερη εμπιστοσύνη εφ' όσον διαπιστωθεί ότι υπάρχουν αξιόλογα περιουσιακά στοιχεία στο όνομα των συνεταίρων.

γ) Τρόπος οργάνωσης

Ενδεικτικά στοιχεία της σοβαρότητας των επιχειρήσεων είναι ο τρόπος διοίκησης-οργάνωσής τους.

Οι απρογραμμάτιστες ενέργειες, προχειρότητες, έλλειψη οργάνωσης στους διάφορους τομείς είναι ανασταλτικοί παράγοντες και δημιουργούν πολλά ερωτηματικά. Αντίθετα ο προγραμματισμός οι αιτιολογημένες αποφάσεις, οργανωμένες υπηρεσίες εμπνέουν εμπιστοσύνη. Φυσικά ο τρόπος οργάνωσης και διοίκησης συνεντιμάται και με άλλους παράγοντες.

δ) Στελέχωση και εξοπλισμός

Κάθε οικονομική μονάδα χρησιμοποιεί άτομα και εξοπλισμό για να ασκήσει την δραστηριότητά της. Από την ικανότητα των ατόμων και την καταλληλότητα του εξοπλισμού εξαρτάται η απόδοση, ποσοτική και ποιοτική της επιχείρησης. Η τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί τόσο το ανθρώπινο δυναμικό όσο και τον μηχανολογικό εξοπλισμό. Σε όσο αφορά τις εμπορικές επιχειρήσεις εξετάζονται τα στελέχη που πλαισιώνουν τους φορείς ή εκείνους που τις διευθύνουν.

Για τις παραγωγικές επιχειρήσεις βιομηχανίες κ.λ.π. εξετάζεται η κατάσταση, η επάρκεια, η ποιότητα των μηχανημάτων και εφόσον είναι δυνατό, συγκρίνονται αυτά με τον αντίστοιχο εξοπλισμό των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

ε) Κατάσταση της αγοράς που απευθύνεται η επιχείρηση

Τα προϊόντα που παράγει ή εμπορεύεται μια επιχείρηση απευθύνονται σε μία συγκεκριμένη αγορά. Η επιτυχία των εργασιών είναι ανάλογη με την υποδοχή και αποδοχή των προϊόντων στην αγορά, η οποία πάλι εξαρτάται από την έκτασή της και τις συνθήκες που επικρατούν και διαμορφώνουν τη ζήτηση.

Δηλαδή, εξετάζεται αν η αγορά είναι κορεσμένη ή όχι από το συγκεκριμένο είδος, αν υπάρχουν φτηνότερα ή ποιοτικά καλύτερα ίδια προϊόντα, αν υπάρχει κρίση γενική ή ειδική κ.λ.π..

Σε γενικές γραμμές, η Τράπεζα ενημερώνεται για την κατάσταση της αγοράς ώστε να προσαρμόζει ανάλογα την πολιτική της.

στ) Σχέσεις με τον ανταγωνισμό

Ο ανταγωνισμός μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων είναι δεδομένος σε μια ελεύθερη αγορά. Ο φυσιολογικός ανταγωνισμός διατηρεί το ενδιαφέρον του καταναλωτή, ανεβάζει την ποιότητα και διαμορφώνει την τιμή των προϊόντων σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Ο έντονος πολυπρόσωπος ανταγωνισμός προκαλεί κορεσμό της αγοράς, πτώση των τιμών και πολλές φορές και της ποιότητας.

Η Τράπεζα εξετάζει τόσο τον ανταγωνισμό όσο και τις μεταβολές που φαίνονται ότι μπορεί να προκληθούν, ειδικά στις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες χορηγήσεις της ώστε να εξασφαλίζει τα συμφέροντα πρώτα τα δικά της και μετά των χρηματοδοτούμενων.

ζ) Εφοδιασμός με πρώτες ύλες και εμπορεύματα

Ο εφοδιασμός κάθε επιχείρησης με πρώτες ύλες ή εμπορεύματα αποτελεί προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία της. Ασύμφορη γίνεται η εξάρτηση της επιχείρησης από μία ή περιορισμένες πηγές προμήθειας των πρώτων υλών ή των εμπορευμάτων, την οποία (εξάρτηση) δημιουργεί ο μονοπωλιακός ή ολιγοπωλιακός χαρακτήρας της πρώτης ύλης.

η) Σχέσεις με τραπεζικό ανταγωνισμό

Κάθε επιχείρηση στη προσπάθεια να εξασφαλίσει τα κεφάλαια που χρειάζεται συνεργάζεται με περισσότερες από μία τράπεζες.

Η έρευνα που κάνει κάθε Τράπεζα και αφορά στις σχέσεις των πελατών με άλλες τράπεζες έχει δύο στόχους:

Πρώτα να εξακριβωθεί η αιτία για την οποία κατέφυγε από κάποια άλλη τράπεζα στη συγκεκριμένη και δεύτερο να πληροφορηθεί το είδος των εργασιών που έχει ο υποψήφιος χρηματοδοτούμενος αναθέσει σε κάθε τράπεζα.

Δηλαδή πρέπει να πληροφορηθεί για το ύψος και τη μορφή των οφειλών στις άλλες Τράπεζες καθώς και το είδος των παραγωγικών εργασιών που διεξάγει μέσω αυτών, ακόμα μάλιστα και τις ασφάλειες που έχουν παραχωρηθεί, ενοχικές και εμπράγματα στις άλλες τράπεζες.

II. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης, κεφάλαια, κύκλος εργασιών, απόδοση κεφαλαίων, δανειοληπτική ικανότητα κ.λ.π. είναι αναγκαία, προκειμένου να εξακριβωθούν η σκοπιμότητα της χορήγησης, αλλά και να διαγνωσθούν οι πιθανοί κίνδυνοι.

1. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Όπως είναι γνωστό ο ισολογισμός είναι ένας κατάλογος, ένας πίνακας, στον οποίο έχουν καταγραφεί με ορισμένη τάξη, όλα τα περιουσιακά στοιχεία μίας επιχείρησης (ενεργητικό), καθώς και οι πηγές από τις οποίες προέκυψαν αυτά (παθητικό). Έχει δηλαδή ο ισολογισμός δύο σκέλη: στο αριστερό είναι καταχωρημένα τα περιουσιακά στοιχεία (ακίνητα, αξίες, εμπορεύματα, απαιτήσεις) της επιχείρησης και στο δεξιό σκέλος τα κεφάλαιά της (δικά της και ξένα). Μεταξύ ενεργητικού και παθητικού δημιουργούνται διάφορες σχέσεις, που αποτελούν τη βάση για τη διερεύνηση της οικονομικής θέσης των επιχειρήσεων.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Η ανάλυση του ισολογισμού δίνει απάντηση σε πολλά ερωτήματα σχετικά με τις συνθήκες λειτουργίας, την περιουσιακή δομή και τις προοπτικές της επιχείρησης, με την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία του ισολογισμού ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Κατά συνέπεια, η εκτίμηση των πορισμάτων της ανάλυσης πρέπει να γίνεται σε συνδυασμό με άλλα συμπληρωματικά στοιχεία, διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος να οδηγηθούμε σε εντελώς λανθασμένα συμπεράσματα. Η συστηματική ανάλυση συνήθως επεκτείνεται και στους ισολογισμούς των δύο προηγούμενων χρήσεων, ώστε να υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία. Στην περίπτωση που θα προκύψουν χαρακτηριστικές μεταβολές, από τη σύγκριση των ισολογισμών, αναζητούνται τα αίτια που τις προκάλεσαν.

Η συστηματική διερεύνηση των ισολογισμών γίνεται με τη συσχέτιση ομοειδών στοιχείων μεταξύ διαφορετικών χρήσεων, όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό. Οι σχέσεις

μεταξύ των διαφόρων περιουσιακών στοιχείων εκφράζεται με τους αριθμοδείκτες. Για να κατανοηθεί όμως η σημασία του κάθε αριθμοδείκτη πρέπει προηγουμένα να είναι γνωστοί οι δείκτες πρότυπα που ισχύουν σε κάθε κλάδο δραστηριότητας π.χ. άλλο βαθμό παγιοποίησης έχει μια ξενοδοχειακή επιχείρηση της οποίας το ενεργητικό αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από πάγια, άλλο μια βιομηχανία που έχει μεν πολλά πάγια (κτίρια, μηχανήματα κ.λ.π.), αλλά και πρώτες ύλες, έτοιμα προϊόντα κ.ά. και άλλο μια εμπορική επιχείρηση που έχει ως πάγια μόνο έπιπλα και σκεύη.

Παρακάτω παρουσιάζουμε μερικούς από τους πιο βασικούς αριθμοδείκτες που αφορούν τη διάρθρωση της περιουσίας, τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη ρευστότητα και την αποδοτικότητα:

-Βαθμός παγιοποίησης (διάρθρωση της περιουσίας)

$$\text{Βαθμός παγιοποίησης} = \frac{\text{πάγια περιουσία}}{\text{σύνολο ενεργητικού}} \quad \text{ή} \quad \frac{\text{πάγια περιουσία}}{\text{κυκλοφορούν}}$$

Πάγια περιουσία είναι τα περιουσιακά στοιχεία μακράς διάρκειας που δεν προορίζονται για μεταπώληση και χρησιμοποιούνται στο παραγωγικό κύκλωμα της επιχείρησης. Στα πάγια στοιχεία περιλαμβάνονται ακόμα οι διάφορες συμμετοχές της επιχείρησης σε άλλες επιχειρήσεις.

Στο κυκλοφοριακό ενεργητικό περιλαμβάνονται τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται για συναλλαγές της επιχείρησης και τα διαθέσιμα.

Από τη σύγκριση των παραπάνω στοιχείων είναι δυνατόν να προκύψουν οι σχέσεις:

πάγιο > κυκλοφοριακού ή

πάγιο = κυκλοφορικό

πάγιο < κυκλοφοριακού.

Στην πρώτη περίπτωση, δηλαδή όταν $\Pi > K$, η επιχείρηση χαρακτηρίζεται από μία ένταση παγίων, από την αξιοποίηση των οποίων και την αύξηση της παραγωγής θα επιτευχθεί ο μεγαλύτερος βαθμός απόδοσης των κεφαλαίων και συνεπώς το μεγαλύτερο κέρδος. Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις έντασης παγίων είναι μεγάλοι, επειδή το μεγαλύτερο ποσοστό των κεφαλαίων έχει επενδυθεί σε μη επομρεύσιμες αξίες, από την αποδοτικότητα των οποίων εξαρτάται ολόκληρη η επιχείρηση. Είναι λοιπόν, οι επιχειρήσεις έντασης παγίων εξαιρετικά ευαίσθητες στις κρίσεις της αγοράς, λόγω της επιβάρυνσης του κόστους παραγωγής με υψηλά κονδύλια σταθερών εξόδων, που καθιστούν το κόστος του προϊόντος ανελαστικό, με συνέπεια την επιζήμια αποθεματοποίηση και πολλές φορές τη στενότητα της επιχείρησης σε κεφάλαια κίνησης. Ακόμα, είναι ευάλωτες στις τεχνικές προόδους, λόγω των δυσκολιών αντικατάστασης του κοστογόνου μηχανικού εξοπλισμού τους. Οι επιχειρήσεις έντασης παγίων έχουν ανάγκη κυρίως από μακροπρόθεσμες πιστώσεις.

Στη δεύτερη περίπτωση όπου $\Pi = K$, έχουμε μικτές επιχειρήσεις, συνήθως εμποροβιομηχανίες. Επειδή χρησιμοποιούν πιστώσεις βραχυχρόνιες και μακροχρόνιες, η Τράπεζα πρέπει να ελέγχει τις ανάγκες που έχουν από κεφάλαια, ώστε να μην χρησιμοποιούνται τα βραχυχρόνια για την εξυπηρέτηση μακροπρόθεσμου δανεισμού, γιατί αυτό θα έχει σαν συνέπεια την επικίνδυνη στενότητα κεφαλαίων κίνησης, σε βάρος της αποδοτι-

κότητας και της ευελιξίας της επιχείρησης. Όταν το κεφάλαιο που κυκλοφορεί είναι μεγαλύτερο από το πάγιο, έχουμε μια εμπορική επιχείρηση όπου η αποδοτικότητα είναι συνάρτηση της ταχύτητας περιστροφής των διαθέσιμων κεφαλαίων. Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν ανάγκη, συνήθως, βραχυρόνιων πιστώσεων ανάλογα με τη φύση του προϊόντος του εμπορεύματος, τον απαιτούμενο βαθμό αποθεματοποίησης κλπ. Κάθε μία από τις διαπιστούμενες παραπάνω σχέσεις χαρακτηρίζεται από ένα πρότυπο βαθμό παγιοποίησης που είναι ο μέσος όρος των δεικτών παγιοποίησης των περισσότερων ομοειδών επιχειρήσεων που λειτουργούν στον ίδιο χώρο κάτω από τις ίδιες συνθήκες, με συνέπεια η σύγκρισή του με εκείνο (το βαθμό παγιοποίησης) της επιχείρησης που ελέγχεται, να βοηθάει στη συναγωγή συμπερασμάτων.

-Δανειακή επιβάρυνση (διάθρωση κεφαλαίου)

$$\text{Συνολική δανειακή επιβάρυνση} = \frac{\text{Σύνολο υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο παθητικού}} \text{ ή } \frac{\text{Καθαρή περιουσία}}{\text{Υποχρεώσεις}}$$

Από το δείκτη της δανειακής επιβάρυνσης συμπεραίνεται η δανειοληπτική ικανότητα της επιχείρησης. Η υψηλή δανειακή επιβάρυνση επηρεάζει την αποδοτικότητα και τη ρευστότητα της. Κατά γενικό κανόνα, ευμενέστερος δείκτης για την επιχείρηση είναι το μικρότερο πηλίκον της σχέσης:

$$\frac{\text{Υποχρεώσεις}}{\text{Καθαρά περιουσία}}$$

Καθαρά περιουσία

και σαν μέσος όρος θεωρείται η σχέση 1:1. Δυσμενέστερη θεωρείται η αναλογία 4:5 στη σχέση:

$$\frac{\text{Υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο παθητικού}}$$

Οπωσδήποτε ισχύουν και μερικές αποκλίσεις από τον κανόνα, για διάφορους κλάδους δραστηριοτήτων.

Πολλές φορές είναι διαφωτιστική μια λεπτομερέστερη ανάλυση της δανειακής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων. Δηλαδή, ανάλυση του ποσοστού της επιβάρυνσης σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, οπότε αναλύεται η προηγούμενη σχέση σε:

$$\frac{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}{\text{Καθαρή περιουσία}} \quad \text{και} \quad \frac{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}{\text{Καθαρή περιουσία}}$$

Οι σχέσεις αυτές εξετάζονται σε συνάρτηση με την ταμειακή ρευστότητα, για να υπολογιστεί η ανάγκη των επιχειρήσεων σε κεφάλαια κίνησης.

-Ρευστότητα

Η ικανότητα των επιχειρήσεων ν' ανταποκρίνονται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους λέγεται ρευστότητα. Έλλειψη ρευστότητας σημαίνει αδυναμία εξόφλησης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων, με συνέπεια η επιχείρηση να είναι υποχρεωμένη να στραφεί στην άμεση αναζήτηση των απαιτούμενων κεφαλαίων από εξωτερικές πηγές δανεισμού (τράπεζες κ.λ.π.).

Υποδηλώνει δηλαδή ο δείκτης της ρευστότητας το κεφάλαιο της κίνησης. Η ρευστότητα μπορεί να εκτιμηθεί στατικά σε μια δεδομένη στιγμή (π.χ. την ημέρα της σύνταξης του ισολογισμού) ή δυναμικά με βάση τη διερεύνηση και τον υπολογισμό τόσο του βαθμού ληκτότητας των υποχρεώσεων της επιχείρησης όσο και του βαθμού ρευστοποίησης του κυκλοφοριακού της ενεργητικού.

$$\text{Κυκλοφοριακή Ρευστότητα} = \frac{\text{κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} \left(\frac{2}{1} \right)$$

$$\text{QUICK RATIO} = \frac{\text{διαθέσιμα} + \text{βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις}}{\text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} \left(\frac{1}{1} \right)$$

(κυκλοφοριακή ταχύτητα)

Εκτός από τη γενική ρευστότητα προσδιορίζεται και η ταμιακή σε σχέση με τις υποχρεώσεις που έχουν ήδη λήξει:

$$\text{Ταμιακή ρευστότητα} = \frac{\text{Διαθέσιμα}}{\text{Υποχρεώσεις που έχουν λήξει}}$$

Όταν ο δείκτης είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τη μονάδα, σημαίνει ότι υπάρχει ταμιακή ρευστότητα. Όταν είναι μικρότερος από τη μονάδα, τότε η επιχείρηση θα αφήσει ανέλυπτες υποχρεώσεις

-Αποδοτικότητα κεφαλαίων

Η αποδοτικότητα προσδιορίζεται είτε στο σύνολο των κεφαλαίων που απασχολούνται σε μια επιχείρηση, δικιά της και ξένα κεφάλαια, οπότε έχουμε τη σχέση:

$$\text{Συνολική αποδοτικότητα: } \frac{\text{καθαρά κέρδη} + \text{τόκοι ξένου κεφαλαίου}}{\text{συνολικό απασχολούμενο κεφάλαιο}}$$

είτε μόνο για τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, δηλαδή:

$$\text{αποδοτικότητα ίδιου κεφαλαίου} = \frac{\text{καθαρά κέρδη}}{\text{ίδιο κεφάλαιο}}$$

Από τις σχέσεις αυτές καταφαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν ξένα κεφάλαια έχουν μειωμένα καθαρά κέρδη. Η μείωση αυτών των κερδών, είναι ανάλογη με το κόστος των ξένων κεφαλαίων. Επομένως για να μην είναι επιζήμια η χρησιμοποίηση ξένων κεφαλαίων, πρέπει το κόστος τους, δηλαδή το επιτόκιο, να είναι μικρότερο από την αποδοτικότητα. Πάρα πολλά συμπεράσματα βγαίνουν από τον υπολογισμό της αποδο-

τικότητας.

Όπως, το γεγονός ότι πρέπει να γίνεται προσεκτική εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της επιχείρησης σε κεφάλαια κίνησης ώστε να μην επιβαρύνεται αδικαιολόγητα. Ακόμα αντιλαμβάνεται ο καθένας το πόσο επιζήμια είναι η χρησιμοποίηση των υψηλότοκων βραχυπρόθεσμων πιστώσεων, για τη δημιουργία παγίων, όπου χρειάζονται μακροπρόθεσμες πιστώσεις που είναι και χαμηλότοκες.

Μ Ε Ρ Ο Σ Γ'

ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η κατάταξη των χρηματοδοτήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας έχει καθιερωθεί από τη Ν.Ε. η οποία ορίζει τους κανόνες τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης κάθε κλάδου.

Η πιστοδοτική λειτουργία των τραπεζών εξαρτάται από το γενικό πιστοδοτικό σύστημα της χώρας και αποτελεί στην ουσία ένα μηχανισμό του. Αυτό σημαίνει ότι οι τράπεζες δεν ζουν ανεξάρτητα από τις αποφάσεις της Ν.Ε..

Επειδή κάθε κλάδος διέπεται από εντελώς ξεχωριστούς κανόνες και περιορισμούς, η γνώση των κανόνων χρηματοδότησης κάθε κλάδου ειδικότερα είναι αναγκαία για την άσκηση της πιστοδοτικής λειτουργίας αλλά και για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

Εξαιτίας των ειδικών προβλημάτων των διαφόρων κλάδων δραστηριοτήτων και με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία εξειδικευμένων υπηρεσιών με ανάλογες αρμοδιότητες. Έτσι στις περισσότερες Τράπεζες υπάρχουν διευθύνσεις που ασχολούνται με τα θέματα των μεγάλων κλάδων της οικονομίας όπως είναι το εμπόριο, η βιομηχανία, ναυτιλία, αγροτικός τομέας κ.λ.π..

Καθένας από τους κλάδους αυτούς διέπεται από διαφορετικούς κανόνες αναφορικά με το ύψος, τη διάρκεια, τις προϋποθέσεις και το κόστος χρηματοδότησης. Ακόμα και για λογαριασμό της Τράπεζας ποικίλουν τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη χρηματοδότηση των διαφόρων κλάδων.

I. ΕΜΠΟΡΙΟ

Το εμπόριο εξετάζεται σαν εσωτερικό, εισαγωγικό και εξαγωγικό επειδή ισχύει διαφορετική κανονιστική ρύθμιση των Ν.Ε. για κάθε κατηγορία εξαιτίας των στόχων που επιδιώκει η πιστωτική πολιτική του Κράτους όπως είναι ο περιορισμός εισαγωγών, αύξηση εξαγωγών και άλλοι ειδικοί στόχοι:

α) Η χρηματοδότηση εσωτερικού εμπορίου για την αγορά και την εμπορική διακίνηση εγχωρίων προϊόντων ασκείται κατά την κρίση των τραπεζών σχετικά με τη μορφή το μέγεθος και τη προθεσμία του δανείου εντός των καθορισμένων γενικών κανόνων και κριτηρίων.

β) Η χρηματοδότηση του εισαγωγικού εμπορίου: επιτρέπεται για ορισμένα είδη <<περιλαμβανομένης και της χρηματοδότησης προεμβασμάτων για την εισαγωγή από το εξωτερικό και την εμπορική διακίνηση, στο εσωτερικό εφαρμοζομένων των διατάξεων περί εγχωρίων προϊόντων.

Τα είδη για την εισαγωγή των οποίων επιτρέπεται η χρηματοδότηση είναι: όσα περιλαμβάνονται στους εισαγωγικούς πίνακες την ημέρα της χρηματοδότησης, όσα περιλαμβάνονται στους πίνακες την ημέρα της χρηματοδότησης αλλά όμως η εισαγωγή τους πραγματοποιείται με ειδική έγκριση ή βάσει ειδικών διατάξεων του Υπουργείου Εμπορίου.

Δεν υπάρχει περιορισμός στο ύψος του δανείου το οποίο εξαρτάται κυρίως από την αξία του εισαγομένου προϊόντος τις παρεχόμενες εξασφαλίσεις και το μέγεθος της επιχείρησης. Τα εισαγωγικά δάνεια πρέπει να εξοφλούνται το αργότερο 60 μέρες μετά την άφιξη του προϊόντος στον τόπο προορισμού ή 60

μέρες μετά τον διακανονισμό των φορτωτικών όταν πρόκειται για εμπορεύματα TRANSITO ή αποταμειευμένα.

Η καθυστέρηση εξόφληση του δανείου πάνω από ένα μήνα έχει σαν συνέπεια τη διακοπή νέων χρηματοδοτήσεων.

Για αυτό η Τράπεζα πριν από κάθε χρηματοδότηση ζητάει από τον πελάτη δήλωση ότι δεν καθυστερεί την εξόφληση εισαγωγικού δανείου.

γ) Η χρηματοδότηση του εξαγωγικού εμπορίου. Επιτρέπεται η χρηματοδότηση των εμπορικών επιχειρήσεων για τη διενέργεια εξαγωγών υπό τον όρο να τηρηθούν οι γενικοί πιστωτικοί κανόνες της Ν.Ε. και με την προϋπόθεση ότι η εξαγωγή αφορά προπωληθέντα εμπορεύματα. Τα χορηγούμενα εξαγωγικά δάνεια είναι προχρηματοδοτήσεως που προορίζονται για τη συγκέντρωση και προετοιμασία των εξαγωγών ή κεφάλαιο κίνησης που χορηγείται έναντι φορτωτικών εγγράφων εξωτερικού.

Οι προχρηματοδοτήσεις (προσωρινά δάνεια εξαγωγικού εμπορίου) χορηγούνται έναντι ανοιγμένων πιστώσεων εξωτερικού ή έναντι συμβολαίων αγοραπωλησίας. Η διάρκεια εξόφλησης των προχρηματοδοτήσεων είναι 4 μήνες με ευχέρεια παράτασης 4 μηνών. Τα δάνεια έναντι φορτωτικών εγγράφων εξωτερικού έχουν διάρκεια εξόφλησης 2 μηνών με ευχέρεια παράτασης 2 ακόμη μήνες.

Επιτρέπεται ακόμη η χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης εξαγωγικών επιχειρήσεων για την αγορά μετρητοίς νωπών γεωργικών προϊόντων για εξαγωγή.

Το ύψος της χρηματοδότησης δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που αναλογεί στη ποσότητα των εξαγομένων γεωργικών προϊόντων.

Ειδικότερες μορφές χρηματοδότησης εμπορίου.

α) Προεξόφληση εμπορικών συν/κών

Οι προεξοφλήσεις ενεργούνται για 100% της αξίας των συναλλαγματικών που προσκομίζονται με την προϋπόθεση ότι προέρχονται από εμπορική συναλλαγή. Η Τράπεζα δείχνει ιδιαίτερη προσοχή στον έλεγχο φερεγγυότητας των αποδεικτών και των οπισθογράφων, της εμπορικότητας των συναλλαγματικών και στη σύνθεση του χαρτοφυλακείου.

β) Χρηματοδότηση μέσω ανοικτών λογαριασμών ηγγυημένων δια δικαιολογίων.

Ενώ στην καθαρή προεξόφληση χορηγείται το 100% της αξίας εδώ παρακρατείται ένα <<περιθώριο>> από το ποσό των χρηματοδοτούμενων συναλλαγματικών. Το ύψος του <<περιθωρίου>> εξαρτάται από το ύψος του επιτοκίου. Η Τράπεζα κάνει έλεγχο φερεγγυότητας.

γ) Χρηματοδότηση εσωτερικού εμπορίου για έκτακτες ανάγκες.

Σκοπός της χορήγησης είναι η τακτοποίηση έκτακτων αναγκών και όχι η χρησιμοποίηση του δανείου για την εξυπηρέτηση υποχρεώσεων. Η Τράπεζα σταθμίζει τις πραγματικές ανάγκες του πελάτη και τον κατευθύνει ανάλογα. Ελέγχεται η δανειοληπτική ικανότητα της επιχείρησης.

δ) Χορηγήσεις άνευ δικαιολογητικών

Εξυπηρετεί τις επιχειρήσεις που δεν είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν με άλλη μορφή εξ αιτίας του είδους των εργασιών του. Μπορεί να γίνει είτε βάσει συναλλαγματικών είτε μέσω ανοικτού λογαριασμού 2.000.000 άνευ προϋποθέσεων.

ε) Χορηγήσεις για την αγορά μετρητοίς προϊόντων από

την εγχώρια βιομηχανία και βιοτεχνία. Σκοπός είναι η διευκόλυνση του εμπορίου για την προώθηση των ελληνικών προϊόντων. Οι χορηγήσεις γίνονται μόνο με την προσκόμιση εξοφλημένων τιμολογίων στα οποία αναγράφεται η προέλευση των προϊόντων. Η Τράπεζα σφραγίζει τα τιμολόγια με την ημερομηνία χορήγησης και τον αριθμό της επιταγής.

στ) Χρηματοδότηση <<επί πιστώσει πωλήσεων>>

Η χρηματοδότηση αυτή αποβλέπει στη διευκόλυνση της διακίνησης εμπορευμάτων από το χονδρεμπόριο προς το λιανικό εμπόριο. Οι χρηματοδοτούμενοι είναι υποχρεωμένοι να μεταφέρουν την ίδια μέρα σε πίστωση του λογαριασμού τους τα ποσά που εισπράττουν από τους οφειλέτες του. Επίσης πρέπει να ενημερώνουν την Τράπεζα με υπεύθυνη δήλωση τους για το ύψος των απαιτήσεών του. Με βάση αυτές τις υπεύθυνες δηλώσεις η Τράπεζα ενεργεί τις χορηγήσεις.

ς) Χρηματοδότηση για την πώληση ειδών διάρκειας

Προβλέπεται από ειδικές διατάξεις της Ν.Ε. με τις οποίες καθορίζεται η χρονική διάρκεια των συναλλαγματικών, ο διακανονισμός των πωλήσεων και η διάκριση των ειδών <<διαρκείας>> σε χρηματοδοτούμενο ή μη.

Αυτή η χρηματοδότηση των συναλλαγματικών από πώληση ειδών <<διαρκείας>> σε τελικούς καταναλωτές διενεργείται όπως και η χρηματοδότηση των άλλων χρηματοδοτούμενων συναλλαγματικών σε ότι αφορά τον έλεγχο φερεγγυότητας του κομιστή του εκδότη και των οπισθογράφων.

η) Χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων για πάγια εγκαταστάσεις.

Επιτρέπεται με τον όρο ότι τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που

θα απαιτηθούν με το δάνειο προορίζονται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών.

Οι χορηγήσεις ενεργούνται με ειδική έγκριση και ύστερα από γνωμάτευση των τεχνικών υπηρεσιών των Τραπεζών. Οι δανειολήπται είναι υποχρεωμένοι να προσκομίζουν τα εξοφλημένα τιμολόγια αγοράς των υλικών. Επίσης δεμεύονται με υπεύθυνη δήλωση έως ότου εξοφλήσουν το δάνειο: να μην κάνουν εισαγωγή από το εξωτερικό εμπορευμάτων περισσότερο από 25% των συνολικών αγορών τους, να μην χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό μόνο για το σκοπό που καθορίστηκε στην αίτηση χρηματοδότησης.

Οι χορηγήσεις για πάγιες εγκαταστάσεις ασφαλίζονται πάντοτε εμπραγμάτως με υποθήκη και προσημειώσεις η αξία των οποίων πρέπει να υπερβαίνει την αξία της χρηματοδότησης.

θ) Προκαταβολές έναντι φορτωτικών εσωτερικού

Το ύψος της χορήγησης καθορίζεται σε 85% της τιμολογικής αξίας των εμπορευμάτων ή και λιγότερο κατά την κρίση της Τράπεζας. Οποσδήποτε το ποσοστό της χρηματοδότησης θα εξαρτηθεί από τη φερεγγυότητα του πελάτη και της μεταφορικής επιχείρησης.

II. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η χρηματοδότηση της βιομηχανίας μέσω των τραπεζών ρυθμίζεται επίσης από τη Ν.Ε.. Οι τράπεζες καλούνται να σταθμίσουν τις πραγματικές ανάγκες των βιομηχανικών μονάδων σε κεφαλαία και να καλύπτουν τις αδυναμίες που εμφανίζονται στο κύκλωμα της παραγωγής.

Η κρατική πιστωτική πολιτική στοχεύει στην ανάπτυξη της παραγωγής και των εξαγωγών και γι'αυτό οι τομείς αυτοί ενισχύονται ιδιαίτερα. Οι τράπεζες προσπαθώντας να εξυπηρετήσουν αυτούς τους στόχους δίνουν έμφαση στη χρηματοδότηση του μεταποιητικού τομέα και των εξαγωγών. Το γενικότερο ενδιαφέρον που πηγάζει οπωσδήποτε από τις ανάγκες της οικονομικής πραγματικότητας, για την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας φαίνεται και από το γεγονός ότι λειτουργούν τράπεζες βιομηχανικής ανάπτυξης όπως ΕΤΒΑ, ΕΤΕΒΑ.

1. Βραχυπρόθεσμες Βιομηχανικές Χορηγήσεις

Είναι χορηγήσεις που έχουν προορισμό την κάλυψη έκτακτων αναγκών, που συνήθως εμφανίζονται εξαιτίας του ετεροχρονισμού των εισπράξεων και πληρωμών.

Σαν έκτακτες ανάγκες θεωρούνται η προμήθεια πρώτων υλών, η πληρωμή μισθών ή φόρων, η εξόφληση συναλλαγματικών κ.λ.π.

α) Προεξοφλήσεις-λογαριασμού <<ηγγυημένοι δια δικαιολογίων>>

Όπως και στις εμπορικές χορηγήσεις οι προεξοφλήσεις στη βιομηχανία γίνονται στο 100% της αξίας των συναλλαγματικών. Η Τράπεζα ελέγχει πριν από κάθε χορήγηση αν οι συναλλαγματικές προέρχονται πραγματικά από <<επι πιστώσει>> πώληση ειδών των οποίων επιτρέπεται η χρηματοδότηση και αν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις της Ν.Ε..

<<Στους ηγγυημένους δια δικαιολογίων>> επίσης όπως στις εμπορικές χορηγήσεις παρακρατείται ένα <<περιθώριο>> από την άποψη ασφαλείας.

β) Χορηγήσεις με ενέχυρο εμπορεύματος

Ο υπολογισμός των αναγκών των βιομηχανιών που χρηματοδοτούνται με δάνεια αυτής της μορφής γίνεται βάσει της κατανάλωσης πρώτων υλών ή της παραγωγής προϊόντων του τελευταίου δωδεκαμήνου πριν τη χορήγηση. Απαγορεύεται η χρηματοδότηση επιχειρήσεων που δεν έχουν εξοφλήσει τους προμηθευτές τους ή έχουν ενεχυριάσει τις πρώτες ύλες για να χρηματοδοτηθούν με άλλη μορφή δανείου.

γ) Χορηγήσεις με ανοικτό λογαριασμό

Είναι ανοικτοί λογαριασμοί που κινούνται σε ένα προκαθορισμένο όριο ανάλογα με την οικονομική επιφάνεια και τις ανάγκες της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης. Χαρακτηριστικό αυτής της μορφής χρηματοδότησης είναι ότι επιβάλλεται η διαρκής κίνησή τους και σε καμμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η εξέλιξή τους σε σταθερά δάνεια. Κατά κανόνα ασφαλιζονται εμπραγμάτως μπορεί όμως να ασφαλιστούν με εγγύηση τρίτου ή ειδική έγκριση της Διοίκησης της Τράπεζας.

δ) Βραχυπρόθεσμες χορηγήσεις για κεφάλαιο κίνησης

Χορηγήσεις για τη κάλυψη έκτακτων αναγκών όπως: δημιουργία αποθεμάτων, πρώτων υλών, έτοιμων προϊόντων ή προετοιμασία παραγγελιών. Γίνονται μετά από στάθμιση των αναγκών ή την προσκόμιση συμβάσεως προμήθειας του Δημοσίου ή παραγγελιών. Ασφαλιζονται με προσημείωση.

ε) Χρηματοδότηση Εξαγωγών

Προϋπόθεση για τη χορήγηση εξαγωγικού δανείου είναι από πλευράς χρηματοδοτούμενου η τήρηση κανόνων της Ν.Ε. π.χ. η εξαγωγή να αφορά προπωλημένο εμπόρευμα, να επιτρέπεται η εξαγωγή του συγκεκριμένου προϊόντος και η εξόφληση να γίνεται με την εισαγωγή συναλλάγματος μέσα στις προβλεπόμε-

νες προθεσμίες.

Για την προώθηση των εξαγωγών έχουν θεσπισθεί ισχυρά κίνητρα όπως πιστωτικές διευκολύνσεις, οικονομικές ενισχύσεις, επιστροφή τόκων κ.λ.π..

Τα εξαγωγικά βιομηχανικά δάνεια χορηγούνται με τη μορφή.

-προκαταβολών έναντι φορτωτικών εγγράφων. Το ύψος της χορήγησης μπορεί να φτάσει μέχρι 80% της αξίας των φορτωτικών.

-προμηματοδοτήσεων για την ετοιμασία της εξαγωγής που ενεργούνται έναντι ανοιγμένων πιστωτικών εξωτερικού ή συμβολαίων ή παραγγελιών.

2. Μεσοπρόθεσμες Βιομηχανικές χορηγήσεις

Είναι δάνεια διάρκειας έως 5 ετών που χορηγούνται για κεφάλαια κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα και προορίζονται να καλύψουν ανάγκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθούν με βραχυπρόθεσμα δάνεια. Ονομάζονται <<κεφάλαια εξυγίανσης>>.

Η Τράπεζα προτού χορηγήσει ένα μεσοπρόθεσμο δάνειο εξετάζει πρώτα τη σκοπιμότητα της χορήγησης και μετά την δυνατότητα της εξόφλησης μέσα στον προκαθορισμένο χρόνο.

Διαφορετικά από <<κεφάλαιο εξυγίανσης>> θα γίνει προσθετο βάρος στις υποχρεώσεις της βιομηχανίας.

Λόγω των αυξημένων κινδύνων που περιέχουν τα μεσοπρόθεσμα δάνεια, ασφαλίζονται εμπραγμάτως.

3. Μακροπρόθεσμες Βιομηχανικές χορηγήσεις

Επιτρέπεται η χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων για τη κάλυψη αναγκών παγίων εγκαταστάσεων βιομηχανικών επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα χορηγούνται δάνεια για επέκταση ή εκσυγχρονισμό παλαιών και για την αγορά μηχανημάτων. Το ύ-

ύψος της χορήγησης φτάνει μέχρι 70% συνολικής δαπάνης η οποία απαραίτητα ελέγχεται από τις τεχνικές υπηρεσίες της Τράπεζας. Σε ορισμένες περιπτώσεις και κυρίως στις νεοϊδρυσόμενες βιομηχανίες προηγείται η διάθεση της ίδιας συμμετοχής από την έναρξη αναλήψεως του δανείου. Τα δάνεια των παγίων εγκαταστάσεων χορηγούνται με ειδική έγκριση της Διοίκησης της Τράπεζας και τη λήψη εμπραγμάτων ασφαλειών.

III. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

Η χρηματοδότηση της βιοτεχνίας ως προς τη μορφή το ύψος και τη διάρκεια των δανείων ενεργείται κατά τρόπο ανάλογο της βιομηχανίας. Ακόμα η βιοτεχνία χρηματοδοτείται με την εγγύηση του Δημοσίου ή χωρίς από τα <<ειδικά κεφάλαια>> σύμφωνα με απόφαση της Ν.Ε. Η χρηματοδότηση από τα ειδικά κεφάλαια είναι υποχρεωτική εφόσον πρόκειται για δάνεια παγίων εγκαταστάσεων και προαιρετική για δάνεια κεφαλαίου κίνησης.

Ειδικά κεφάλαια: Οι Εμπορικές Τράπεζες καταθέτουν στην Τράπεζα Ελλάδας σε ειδικό λογαριασμό για την δημιουργία του <<ειδικού κεφαλαίου>>. Ένα ποσοστό της αύξησης των καταθέσεων πάσης φύσεως για την χορήγηση πιστώσεων στις βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Πέρα από τις ασφάλειες που η Τράπεζα κρίνει απαραίτητες για την κάλυψη του δανείου το Δημόσιο απαιτεί τη λήψη ορισμένων ασφαλειών προκειμένου να δώσει την εγγύησή του. Για την παροχή λοιπόν κρατικής εγγύησης δανείου επί παγίων εγκαταστάσεων ανεξάρτητα από το ύψος της χρηματοδότησης το δημόσιο απαιτεί εμπράγματα εξασφάλιση.

Ειδικότερες μορφές χρηματοδότησης βάσει αποφάσεων Ν.Ε.

α) Δάνεια για πάγιες εγκαταστάσεις

Το ύψος των δανείων φτάνει μέχρι το 70% της συνολικής δαπάνης. Το ποσοστό αυτό μπορεί όμως ν' αυξηθεί αν αφορά βιοτεχνίες που λειτουργούν πάνω σε συνεταιριστική ή κοινοπρακτική βάση.

β) Δάνεια για κεφάλαια κίνησης.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 1611/8.9.1988 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος, Δημήτρη Χαλικιά καταργείται το ανώτατο όριο χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης 40% επί του τζίρου της προηγούμενης χρονιάς με ανώτατο όριο χρηματοδότησεως 100.000.000 δρχ.

Στο εξής τα δάνεια θα χορηγούνται σύμφωνα με την κρίση των τραπεζών. Η απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής για την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος, της δυνατότητας των Τραπεζών να προσδιορίζουν κατά την κρίση τους το ύψος της χρηματοδότησης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων για κεφάλαιο κίνησης από το ειδικό κεφάλαιο της αποφ. Ν.Ε.197/11/3.4.78.

Σήμερα οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις δανείζονται για κεφάλαιο κίνησης με επιτόκιο 17% πλέον 0,5 προμήθειας υπέρ του Δημοσίου το οποίο και παρέχει την εγγύησή του για το 100% του δανείου, εφόσον αυτό είναι μέχρι 3 εκατομμύρια δρχ. Για δάνεια από 3-6 εκατομμύρια η εγγύηση καλύπτει το 80% και για δάνεια άνω των 6 εκατομμυρίων η εγγύηση καλύπτει το 60% του δανείου.

Αναλυτικότερα τα κεφάλαια κίνησης είναι:

-Κεφάλαιο κίνησης μονιμοτέρου χαρακτήρα.

Ο προορισμός τους είναι η δημιουργία λογικών αποθεμάτων πρώτων υλών ή έτοιμων προϊόντων όταν και όπου συντρέχει λόγος ύπαρξης αποθεμάτων. Ο χρηματοδοτούμενος αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσκομίσει τιμολόγιο αγοράς πρώτων υλών, συνολικού ποσού αναλόγου με το δάνειο που πήρε.
-Βραχυπρόθεσμο κεφάλαιο κίνησης.

Η χρηματοδότηση αφορά την αγορά πρώτων υλών. Ο χρηματοδοτούμενος πρέπει να προσκομίσει εξοφλημένα τιμολόγια.
-Κεφάλαιο κίνησης για την προετοιμασία παραγγελιών.

Οι χορηγήσεις αυτές γίνονται βάσει της σύμβασης της παραγγελίας ή άλλων στοιχείων που ν' αποδεικνύει το κλείσιμο της (80% επί της παραγγελίας)

γ) Χρηματοδότηση επισκευαστικών βιοτεχνιών.

Επιτρέπεται η χρηματοδότηση των βιοτεχνιών που έχουν αντικείμενο την επισκευή και όχι κατασκευή; ειδών ή την παροχή υπηρεσιών (π.χ. καθαριστήρια, πλυντήρια, βαφεία, συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων, ποδηλάτων κ.ά.).

δ) Δάνεια για δαπάνες οργάνωσης.

Οι βιοτεχνίες που λειτουργούν πάνω σε συνεταιριστική ή κοινοπρακτική βάση μπορούν να χρηματοδοτηθούν για τη δαπάνη της μελέτης οργάνωσης της παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων τους.

Η χρηματοδότηση εγκρίνεται από την Υποεπιτροπή Βιοτεχνικών Πιστώσεων, αφού προηγουμένως οι βιοτεχνίες-μέλη της κοινοπραξίας ή συνεταιρισμού, έχουν συμφωνήσει σε ό,τι αφορά τη φύση και τους στόχους της οργάνωσης.

IV. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Αγροτική πίστη είναι η πίστη που έχει σαν αντικείμενο ενδιαφέροντος της τον τομέα της αγροτικής οικονομίας ο οποίος περιλαμβάνει την εκμετάλλευση του γεωργικού, κτηνοτροφικού αλιευτικού και δασικού πλούτου της χώρας.

Η άσκηση της αγροτικής πίστης στην Ελλάδα άρχισε από την Εθνική Τράπεζα που σαν σκοπό είχε την χρηματοδότηση όλων των κλάδων της οικονομίας. Τα προβλήματα και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζονται στον αγροτικό χώρο (δεν αντιμετωπίζονται στους άλλους τομείς της οικονομίας) επέβαλαν τη δημιουργία ενός αυτονόμου αλλά και εξειδικευμένου στην αγροτική οικονομία Τραπεζικού Οργανισμού που θα αναλάμβανε το βάρος της αξιοποίησης των αγροτικών μεταρρυθμίσεων και την εισαγωγή νέων μεθόδων που απαιτούνται για τον εκσυγχρονισμό της αγροτικής οικονομίας της χώρας μας.

Για αυτούς τους λόγους το κράτος ίδρυσε το 1929 την Α.Τ.Ε. με τον ιδρυτικό νόμο (4332/1929) στην οποία ανέθεσε όχι μόνο την άσκηση της πίστης σε όλες τις μορφές αλλά και την ενίσχυση της συνεταιριστικής οργάνωσης των αγροτών.

Η Α.Τ.Ε. κατά την άσκηση της αγροτικής πίστης δεν αρκείται στην τοποθέτηση δανειακών κεφαλαίων και στη ρευστοποίηση αυτών. Ενδιαφέρεται κυρίως στο να κατευθύνει τις ενισχυόμενες αγροτικές εκμεταλλεύσεις σε σκοπούς που εξυπηρετούν το γεωργικό πρόγραμμα του Κράτους και εναρμονίζονται με την ταυτόχρονη εξυπηρέτηση των αγροτών. Γι' αυτό και τα δάνεια τα χορηγεί μετά από εξέταση των ανα-

γκών της ενισχυόμενης αγροτικής οικονομίας και εφ'όσον υπάρχουν οι πιο κάτω βασικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις.

Βασικές προϋποθέσεις

Για να χορηγηθεί ένα δάνειο πρέπει:

- α) Το ποσό του δανείου να είναι ανάλογο προς τις πραγματικές ανάγκες του δανειζομένου.
- β) Να εξυπηρετεί πραγματικούς γεωργικούς σκοπούς της ενισχυόμενης αγροτικής εκμετάλλευσης.
- γ) Να αφορά δάνεια που είναι ενταγμένα στο γεωργικό πρόγραμμα της χώρας.
- δ) Να είναι ομαλή και εξασφαλισμένη η επιστροφή του στην Τράπεζα.

Κατά τη χορήγηση του δανείου συνεξετάζεται η επαγγελματική κατάρτιση του φορέα της αγροτικής εκμετάλλευσης, η εργατικότητα του, η ικανότητά του στη χρήση των γεωργικών μηχανημάτων, η προσαρμοστικότητα του στη σύγχρονη γεωργική τεχνολογία, ο χαρακτήρας του και η προηγούμενη συναλλακτική του τάξη.

Τα ίδια στοιχεία πρέπει να εξετάζουν και οι εκπρόσωποι των Συνεταιριστικών Οργανώσεων κατά τη σύνταξη των δανειστικών καταστάσεων για τη λήψη δανείων για τα μέλη τους.

Ουσιαστικές προϋποθέσεις

Εκτός από τις πιο πάνω βασικές προϋποθέσεις δανεισμού η Α.Τ.Ε. λαμβάνει υπ'όψιν της κατά τις δανειοδοτήσεις και τις ακόλουθες ουσιαστικές προϋποθέσεις:

- α) Να αποφεύγεται με το δάνειο ο υπερδανεισμός και η εξαιτίας του επιβάρυνση της οικονομίας του πιστούχου.

β) Να συμμετέχει ο δανειζόμενος με ποσό, ανάλογο των δυνατοτήτων του, αφ'ενός μεν γιατί τα διαθέσιμα κεφάλαια της Τράπεζας είναι περιορισμένα, αφ'ετέρου δε γιατί έτσι τονώνεται το ενδιαφέρον αυτού για την παραγωγικότερη χρησιμοποίηση του δανείου.

γ) Να σταθμίζονται οι πραγματικές ανάγκες του δανειζόμενου και η παραγωγικότητα και αποδοτικότητα της εκμεταλλεύσεώς του.

δ) Να χορηγείται το δάνειο στην κατάλληλη εποχή ώστε τα δανειακά κεφάλαια ούτε να μένουν, για μεγάλα χρονικά διαστήματα, αχρησιμοποίητα, ούτε να θέτονται στη διάθεση των παραγωγών καθυστερημένα.

ε) Να υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης της σωστής από κάθε άποψη χρησιμοποίησης του δανείου ώστε αυτό να φέρνει παραγωγικό αποτέλεσμα στο δανειζόμενο και γενικά στην αγροτική οικονομία.

στ) Να ορίζεται σαν λήξη του δανείου (συμβατική) ημερομηνία που να είναι δυνατή η άνετη διαπραγμάτευση των προμήδων του δανειζόμενου στην αγορά και επωφελέστερη γι'αυτόν η πώλησή τους.

Τα κεφάλαια που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για την εκτέλεση του χρηματοδοτικού της προγράμματος προέρχονται από τα ίδια κεφάλαια της, τις καταθέσεις τρίτων σ'αυτή, τα δάνεια εξωτερικού και δανεισμό της από την Κεντρική Τράπεζα Ελλάδος.

Κατά πηγή προέλευσης τα κεφάλαια του χρηματοδοτικού προγράμματος του 1985 αναλύονται ως εξής:

1) Αναχορήγηση εισπράξεων παλιών δανείων της 373,5 δισ.δρχ.

2) Αύξηση καταθέσεων τρίτων	100,0	δισ. δρχ.
3) Δάνεια εξωτερικού	3,0	δισ. δρχ.
4) Νέος δανεισμός της από Τρ. Ελλάδος	<u>9,5</u>	<u>δισ. δρχ.</u>
	486,0	δισ. δρχ.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ

Προορίζονται για την κάλυψη των εξόδων που είναι αναγκαία σε μια περίοδο καλλιέργειας, εκτροφής, αλιείας, κ.λ.π. και για την αγορά πρώτων υλών την πληρωμή εργατικών από τους βιοτέχνες. Εξοφλούνται το πολύ σε 12 μήνες. Το επιτόκιο κυμαίνεται ανάλογα με το είδος του βραχυπρόθεσμου δανείου από 16,25% μέχρι 17,5%. Στα βασικά επιτόκια προστίθεται επιπλέον 1,25% υπέρ Ο.Γ.Α.. Το ύψος καθορίζεται ανάλογα με τα όρια που ισχύουν για κάθε καλλιέργεια ή κλάδο ζωικής παραγωγής ή αριθμό ψαριών που εκτρέφει μια μονάδα.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΑ-ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ

-Χορηγούνται σε όσους έχουν σαν επαγγελματική απασχόληση τη γεωργία ή τη κτηνοτροφία.

-Δίνονται για την αγορά εφοδίων που είναι απαραίτητα στη γεωργική παραγωγή ή στην εκτροφή ζώων.

Επιτόκιο: για συνεταιρισμούς 16,25% + 1,25% Ο.Γ.Α.

για μεμονωμένους 17% + 1,25% Ο.Γ.Α..

ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ

-Βιοτέχνες που οι επιχειρήσεις τους βρίσκονται σε χωριά ή κωμοπόλεις με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους.

-Οι αγρότες, κτηνοτρόφοι, ψαράδες, μελισσοκόμοι κλπ που παράλληλα με τη γεωργική τους εκμετάλλευση έχουν κάποια μικροβιοτεχνία (πλεκτήριο, προνιστήριο ξυλείας, εργαστήριο υφαντουργίας κ.λ.π.).

Επιτόκιο: 17,5% + 1,25% Ο.Γ.Α.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ

-Σε επαγγελματίες ψαράδες ή σφουγγαράδες για να καλύψουν τα έξοδα προετοιμασίας και οποιαδήποτε άλλη αναγκαία δαπάνη.

-Σε ιχθυοτρόφους για να προμηθευτούν γόνο ή ιχθυοτροφές.

Επιτόκιο: 16% + 1% προμ. + 1,25% Ο.Γ.Α..

ΜΕ ΕΝΕΧΥΡΟ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Χορηγούνται σε περιόδους όπως η εποχή της συγκομιδής, που η τιμή ενός προϊόντος είναι συνήθως χαμηλή λόγω μεγάλης προσφοράς.

Επίσης χορηγούνται σε αλιευτικές επιχειρήσεις με ενέχυρο κατεψυγμένα αλιεύματα.

Επιτόκιο: για συνεταωρισμένους 17,25% + 1,25% Ο.Γ.Α.

για μεμονωμένους 18% + 1,25% Ο.Γ.Α.

ΜΕΣΟΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ

Χορηγούνται για μηχανήματα και εξοπλισμό, έργα βελτίωσης-εκσυγχρονισμού, δημιουργία αποθηκευτικών χώρων, αύξηση ζωϊκού κεφαλαίου κ.λ.π..

Γενικά τα δάνεια αυτής της κατηγορίας δίνονται με

την προϋπόθεση ότι θα συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγής στη μείωση του κόστους ή στη βελτίωση του εισοδήματος του δανειζόμενου.

Στις συνεταιριστικές οργανώσεις ειδικά χορηγούνται για έργα υποδομής ή για μηχανήματα μεγάλης αξίας

Επιτόκιο: 16% + 1,25% Ο.Γ.Α.

Χαμηλότερα επιτόκια ισχύουν για στεγαστικά και δάνεια δασικών βελτιώσεων.

Για να εγκριθεί και να χορηγηθεί ένα μεσομακροπρόθεσμο δάνειο πρέπει να υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις.

1) Καταλληλότητα: Ο δανειζόμενος πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιεί σωστά και παραγωγικά το δάνειο που θα πάρει.

2) Συνέπεια: Στις συναλλαγές με την Τράπεζα πρέπει να είναι συνεπής δηλαδή να μην έχει ληξιπρόθεσμα χρέη.

3) Σκοπιμότητα οικονομική: Το έργο που θα εκτελεσθεί τα μηχανήματα ή τα κτήματα που θα αγοραστούν με τα χρήματα του δανείου πρέπει να αυξάνουν το εισόδημα του δανειζόμενου έτσι που να μπορεί να πληρώνει κανονικά τις δόσεις.

4) Προσανατολισμός: Η επένδυση που θα γίνει με το δάνειο δεν πρέπει να είναι αντίθετο με το κρατικογεωργικό πρόγραμμα εκτός αν πρόκειται να συμβάλλουν στη μείωση του κόστους παραγωγής.

5) Προτεραιότητα: Χρηματοδοτούνται κατά προτεραιότητα έργα, επενδύσεις, βελτιώσεις που προωθούνται από τα προγράμματα γεωργικής ανάπτυξης και κυρίως όσα αφορούν οικογενειακές εκμεταλλεύσεις.

6) Συμμετοχή στη δαπάνη: Προκειμένου για εκμετάλλευσης οικογενειακής μορφής η συμμετοχή του δανειοδοτούμενου κυ-

μαίνεται από 0-30% αναλόγα με τις δυνατότητές του.

Για εκμεταλλεύσεις όμως που ασκούνται σε επιχειρημα-
τική βάση η συμμετοχή είναι 30% αν ο φορέας είναι κατά κύ-
ριο επάγγελμα αγρότης και 40% αν δεν είναι αγρότης.

7) Εγγυήσεις: Χωρίς καμιά εγγύηση μόνο με την υπογραφή
του ο αγρότης μπορεί να δανεισθεί από την Α.Τ.Ε. μέχρι
1.000.000 δρχ.. Για μεγαλύτερα ποσά πρέπει να υπογράψει
εγγυητής, να εγγυάται ο συνεταιρισμός να εγγραφεί υπο-
θήκη ή να συσταθεί ενέχυρο.

ΜΕΣΟΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ Α.Τ.Ε.

Σκοπός δανείου	Εξόφληση σε χρόνια μέχρι	Περίοδος χά- ριτος(χρόνια) μέχρι	Επιτόκιο*	
			Ιδιώτες	Συνισμοί
1. Αρδεύσεις	18	--	16%	16%
2. Εγγειοβελτιώσεις	20	--	16%	16%
3. Κτίσματα				
α) Κτίσματα ιδιωτών	15	--	16%	16%
β) Κτίσματα συνεταιρισμών	20	--	16%	16%
γ) Κτίσματα κτηνοτροφικά	20	--	16%	16%
δ) Νέα ξηραντήρια καπνών Μπέρλεου	8	--	16%	16%
ε) Νέα ξηραντήρια καπνών Βιρτζίνια	15	--	16%	16%
ζ) Επισκευή ξηραντηρ. καπνών Μπέρλεου-Βιρτζίνια	5	--	16%	16%
4. Κτηνοτροφία				
α) Αγορά ζώων	8	--	16%	16%
β) Αγορά μηχανημάτων	7	--	16%	16%
5. Μελισσοκομία	8	--	16%	16%
6. Θερμοκήπια	15	3	16%	16%
7. Μηχανήματα - Εργαλεία				
α) Ιδιώτες	7	--	16%	16%
β) Συνεταιρισμοί	8	--	16%	16%
8. Αγορά κτημάτων	20	2	16%	16%
Αγορά κτημάτων από αγρότες μέχρι 40 χρόνων για δημιουργία κλήρου	30	5	16%	16%
9. Ειδικές καλλιέργειες (σηροτροφία, σπαράγγι, φράουλα, αγγινάρα, λυκίσκος κλπ.)	8	--	16%	16%
10. Δασικές βελτιώσεις	8	--	12%	

* Στα παραπάνω επιτόκια προστίθεται 1,25% υπέρ Ο.Γ.Α.

V. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Η χρηματοδότηση των επαγγελματιών ενεργείται από τις εμπορικές τράπεζες σύμφωνα με τους ισχύοντες πιστωτικούς κανόνες χρηματοδότησης των εμπόρων (αποφ.Ν.Ε.1509/1/14.9.1968).

Ανάλογα με τους επαγγελματίες χρηματοδοτούνται και οι διαφημιστικές επιχειρήσεις, οι αυτοκινητιστές, οι τεχνικές ιδιωτικές σχολές και τα εκπαιδευτήρια.

VI. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Για την ίδρυση τουριστικών μονάδων και τον εκσυγχρονισμό των ήδη υπάρχουσών, έχουν θεσπιστεί κίνητρα και παρέχονται διευκολύνσεις, πιστωτικές και άλλες, που εξαρτώνται από τον τόπο της εγκατάστασής τους.

Η χώρα έχει χωριστεί σε 4 ζώνες (Α, Β, Γ, Δ) στις οποίες ισχύουν ιδιαίτεροι όροι χρηματοδότησης, δηλαδή ύψος δανείου επιδότηση επιτοκίων. Οι όροι επιδότησης είναι ευνοϊκότεροι για τις μη αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές.

α) Χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης

Γενικά ενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα για τη χρηματοδότηση της βιομηχανίας. Ειδικότερα για την κάλυψη αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης των τουριστικών επιχειρήσεων το Δημόσιο εγγυάται στις χορηγούσες τράπεζες τμήμα των δανείων, ύψους μέχρι 10% του κύκλου εργασιών του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Προκειμένου περί ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ή ταξιδιωτικών γραφείων που λειτουργούν εποχιακά ή δεν λειτουργούσαν καθόλου το προηγούμενο έτος, ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται ο προσδοκώμενος κύκλος εργασιών βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμβολαίων συνεργασίας κ.λ.π.. Το επιτόκιο

για κεφάλαιο κίνησης ανέρχεται στο 21,5%.

β) Χρηματοδότηση για πάγιες εγκαταστάσεις

Επιτρέπεται η υπ'ευθύνη των εμπορικών τραπεζών και βάσει τραπεζικών κριτηρίων χορήγηση μακροπροθέσμων δανείων για την ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχείων και υπόλοιπων τουριστικών μονάδων (ξενώνων, CAMPINGS κ.λ.π.) υπό τις εξής προϋποθέσεις: Το ύψος των δανείων δε θα ξεπερνάει το 70% της συνολικής προϋπολογισμένης δαπάνης πλην της αγοράς του οικοπέδου. Εξαιρούνται τα έργα που λαμβάνουν ειδική κρατική ενίσχυση, οπότε η συνολική χρηματοδότηση με την ενίσχυση μπορεί να καλύπτει το 90% της δαπάνης. Η χρονική διάρκεια των δανείων είναι 15 χρόνια, το επιτόκιο 18,5% και η εξόφληση αρχίζει δύο χρόνια μετά την λειτουργία των εγκαταστάσεων ή το αργότερο 4 χρόνια από τη σύναψη του δανείου.

Εκτός από τις παραπάνω προϋποθέσεις που προβλέπονται, επιβάλλονται από τραπεζικής σκοπιάς πρόσθετοι έλεγχοι και απαραίτητη έγκριση της Κ.Υ., για τη χορήγηση δανείου αυτής της μορφής. Η με αυστηρά κριτήρια εξέταση των στοιχείων είναι η θέση των εγκαταστάσεων, η ικανότητα των φορέων, οι προοπτικές κ.λ.π., επιβάλλεται όχι μόνο επειδή τα δάνεια είναι εξαιρετικά μακροπρόθεσμα αλλά και η φύση των τουριστικών επιχειρήσεων περικλείει πολλούς κινδύνους για την εξέλιξη των εργασιών τους. Η λήψη ικανών εμπράγματων εξασφαλίσεων επιβάλλεται; όμως δεν είναι αυτό το επιζητούμενο και μόνο, αλλά η ομαλή ρευστοποίηση του δανείου σε όφελος της τράπεζας, του επιχειρηματία και της εθνικής οικονομίας.

Η χρηματοδότηση για την προμήθεια των υλικών εξοπλισμού των τουριστικών μονάδων αφορά κατ'αρχή τα παραγόμενα

στη χώρα μας υλικά και σκεύη. Επιτρέπεται η εισαγωγή από το εξωτερικό μόνο των ειδών που δεν παράγονται στη χώρα μας και θεωρούνται αναγκαία για τη λειτουργία των μονάδων.

Συμπληρωματικά δάνεια για την <<αποπεράτωση ημιτελών ξενοδοχείων>> χορηγούνται κατά την κρίση των εμπορικών τραπεζών μετά από εκτίμηση των τεχνικών υπηρεσιών, ότι έχει αποπερατωθεί τουλάχιστον η πρώτη φάση κατασκευής και χωρίς την εγγύηση του Δημοσίου. Το ύψος των συμπληρωματικών δανείων μπορεί να φτάσει μέχρι 70% των δαπανών αποπεράτωσης, με τους ίδιους όρους του αρχικού δανείου. Είναι αυτονόητο πάντως ότι θα ληφθούν και οι ανάλογες εμπράγματα εξασφαλίσεις.

VII. ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Το ύψος του δανείου μπορεί να φτάσει μέχρι 15% επί του συναλλάγματος σε δραχμές που έφερε τον προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Επίσης χορηγείται δάνειο για την αγορά τουριστικών λεωφορείων.

VIII. ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Οι χρηματοδοτήσεις των εμπορικών τραπεζών προς την ναυτιλία, αφορούν δάνεια προς τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις, και τα γραφεία διαχείρισης των πλοίων καθώς και δάνεια προς τις ναυπηγικές βιομηχανίες για την κατασκευή, μετασκευή ή επισκευή πλοίων σε ελληνικά ναυπηγεία και για κεφάλαιο κίνησης.

Από την Εθνική Τράπεζα γίνεται χορήγηση στο εσωτερικό

δανείων σε συναλλάγμα (προ τις αλλοδαπές επιχειρήσεις), από κεφάλαια που συγκεντρώνει από πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

1. Χρηματοδότηση ναυτιλιακών επιχειρήσεων

α) Κεφάλαιο κίνησης χορηγείται στις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ανεξάρτητα από την εθνικότητα του πλοιοκτήτη και τη σημασία του πλοίου. Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς το ύψος του δανείου, το οποίο καθορίζεται από την τράπεζα που ενεργεί τη χρηματοδότηση, μετά από εκτίμηση φυσικά των πραγματικών αναγκών της επιχείρησης.

Στην περίπτωση που τα πλοία των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων εκτελούν δρομολόγια εξωτερικού, τα δάνεια συνομολογούνται με ρήτρα συναλλάγματος.

β) Δάνεια για κατασκευή, μετασκευή ή επισκευή σκαφών σε Ελληνικά ναυπηγεία. Επιτρέπεται επίσης η χρήση δανείων στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις για την πληρωμή, σε ελληνικά ναυπηγεία, μέρους της δαπάνης κατασκευής, μετασκευής ή επισκευής σκάφους κάθε κατηγορίας. Το ύψος των δανείων μπορεί να φτάσει μέχρι 80% της δαπάνης. Η διάρκεια των δανείων για την κατασκευή του σκάφους είναι 9 χρόνια και για την μετασκευή 7 χρόνια από την παραλαβή του πλοίου ή το αργότερο 30 μήνες από την υπογραφή της δανειακής σύμβασης.

Η διάρκεια των δανείων για την επισκευή πλοίων είναι 4 χρόνια από τη χορήγηση. Προκειμένου για πλοία που εκτελούν δρομολόγια εξωτερικού, τα χορηγούμενα δάνεια συνομολογούνται με ρήτρα συναλλάγματος και η εξόφλησή τους γίνεται με εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος.

2. Χρηματοδότηση ναυπηγικών βιομηχανιών

Η χρηματοδότηση των ναυπηγικών βιομηχανιών γίνεται σύμ-

φωνα με τους κανόνες που ισχύουν στη χρηματοδότηση των βιομηχανιών γενικά, σε ό,τι αφορά τα κεφάλαια κίνησης. Επιτρέπεται η προχρηματοδότηση για την κατασκευή ή μετασκευή κάθε λογής σκάφους, που προορίζεται για εξαγωγή. Η προθεσμία εξόφλησης ορίζεται σε 18 μήνες με εισαγωγή του αντίστοιχου συναλλάγματος. Εξάλλου επιτρέπεται η χρηματοδότηση των ναυπηγικών βιομηχανιών για την πώληση από αυτές <<επί πιστώσει>> των κατασκευαζομένων ή μετασκευαζομένων πλοίων και την <<επί πιστώσει>> εκτέλεση επισκευών. Η χορήγηση δανείων ενεργείται με τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χρηματοδότηση των ναυτιλιακών επιχειρήσεων.

ΙΧ. ΤΥΠΟΣ

Στην έννοια <<τύπος>> περιλαμβάνονται οι ημερήσιες πολιτικές και οικονομικές εφημερίδες, οι εβδομαδιαίες εφημερίδες και περιοδικά και οι χαρτέμποροι εισαγωγείς δημοσιογραφικού χαρτιού. Για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης του τύπου έχει συσταθεί στη Γραμματεία της Νομισματικής Επιτροπής <<Ειδικόν Γραφείον Παρακολούθησης Χορηγήσεων προς τον Τύπο>>. Σκοπός του γραφείου είναι η συνεχής ενημέρωση για τις οφειλές των εφημερίδων προς τις Τράπεζες από χρηματοδότησή τους καθώς και η παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής των κειμένων των σχετικών διατάξεων. Η Τράπεζα, πριν χορηγήσει οποιοδήποτε δάνειο σε εφημερίδα η σχετική με τον τύπο επιχείρηση, απευθύνει έγγραφο στο παραπάνω γραφείο της Ν.Ε. με το οποίο γνωστοποιεί το συγκεκριμένο αίτημα, δηλαδή, αναφέρει τίτλο επιχείρησης, ύψος και μορφής του ζητούμενου δανείου. Πάνω στο ίδιο αυτό έγγραφο το Γραφείο Παρακολούθησεως Τύπου βεβαιώνει με ειδική σφραγίδα αν η επι-

χείριση που αναφέρεται στο έγγραφο είναι ενήμερη και επομένως η Τράπεζα μπορεί να προβεί στη χρηματοδότηση. Διαφορετικά, δηλαδή στην περίπτωση που η εφημερίδα καθυστερεί την πληρωμή δόσεων, έχει διαμαρτυρημένες συναλλαγματικές ή οποιαδήποτε άλλη καθυστέρηση, η Ν.Ε. απαγορεύει τη χρηματοδότηση, μέχρι να τακτοποιηθούν οι εκκρεμότητες. Μ' αυτό το σύστημα το Ειδικό Γραφείο παρακολουθεί και ελέγχει τις χρηματοδοτήσεις προς τον τύπο, από όλο το τραπεζικό δίκτυο της χώρας, καθώς και την ενημερότητα των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων τύπου.

1. Χρηματοδότηση για την εισαγωγή δημοσιογραφικού χαρτιού.

Επιτρέπεται η χρηματοδότηση των εφημερίδων, περιοδικών και χαρτεμπόρων για την εισαγωγή ατελώς δημοσιογραφικού χαρτιού που προορίζεται για την έκδοση εκείνων των εντύπων που έχουν δικαίωμα να χρησιμοποιούν δημοσιογραφικό χαρτί, σύμφωνα με τους σχετικούς Νόμους του Κράτους. Η χρηματοδότηση γίνεται μέσω ανοιχτού λογαριασμού για το 90% της αξίας του εισαγόμενου δημοσιογραφικού χαρτιού, με άνοιγμα ενεργού πίστωσης ή έναντι φορτωτικών εγγράφων.

2. Προεξόφληση συν/τικών διαφημιζόμενων πελατών εφημερίδων και περιοδικών.

Επιτρέπεται η προεξόφληση συναλλαγματικών που προέρχονται από καταχώρηση διαφημίσεων στις ημερήσιες πολιτικές και οικονομικές εφημερίδες της Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Ποσοστό χρηματοδότησης μέχρι 100%, όταν οι συναλλαματικές είναι αποδοχές των διαφημιζόμενων και μέχρι 80% αποδοχής των διαφημιστικών εταιρειών.

3. Χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης

Η χρηματοδότηση του τύπου για κεφάλαιο κίνησης γίνεται από τις εμπορικές Τράπεζες κατά τρόπο ανάλογο και σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη χρηματοδότηση της βιομηχανίας. Από τις πιο συνηθισμένες μορφές χρηματοδότησης των εφημερίδων και περιοδικών είναι τα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια κίνησης που καλύπτονται με εκχώρηση απαιτήσεων του δανειολήπτη, κατά του πρακτορείου που διαθέτει το έντυπο. Το ύψος του δανείου είναι ανάλογο με την κυκλοφορία του εντύπου, για την οποία μας πληροφορεί το πρακτορείο με έγγραφό του.

4. Χρηματοδότηση τύπου για πάγιες εγκαταστάσεις

Η χρηματοδότηση των εφημερίδων για πάγιες εγκαταστάσεις ελέγχεται από τη Νομισματική Επιτροπή. Η αίτηση του δανείου υποβάλλεται από την τράπεζα στη Νομισματική Επιτροπή, η οποία αποφασίζει για τους όρους, προϋποθέσεις και τις λεπτομέρειες της χορήγησης. Ακόμα, υποβάλλονται στη Νομισματική Επιτροπή για έγκριση οι αιτήσεις των εφημερίδων για παράταση της εξόφλησης ή τροποποίηση των όρων του δανείου.

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ι

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΑ
ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (Μ.Ο.Π.)

Στα Μ.Ο.Π. μπορούν να υπαχθούν:

- α) Παραγωγικές επενδύσεις του μεταποιητικού τομέα.
- β) Παραγωγικές επενδύσεις σύγχρονης τεχνολογίας του πρωτογενή τομέα, και
- γ) Επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες και ξενώνες.

Τα κριτήρια επιλογής των επενδυτικών προτάσεων για υπαγωγή στα Μ.Ο.Π. αναφέρονται ιδίως:

1. Στην ενίσχυση μονάδων υψηλής τεχνολογίας και στην εφαρμογή μεθόδων τους σε παραδοσιακούς κλάδους.
2. Στη συμβολή της επένδυσης στην οικονομική ολοκλήρωση της περιοχής του τόπου εγκατάστασής της.
3. Στη συμβολή της επένδυσης στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών του κλάδου στον όποιο ανήκει.
4. Στη δυνατότητα της επιχείρησης να είναι ανταγωνιστική σε διεθνές επίπεδο.
5. Στη ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.
6. Στη προώθηση της κοινής επιχειρηματικής βάσης (σε κοινοποιητικό επίπεδο).

Ειδικότερα η πλήρωση ορισμένων κριτηρίων από τα παραπάνω αποτελεί προϋπόθεση υπαγωγής στα Μ.Ο.Π.. Τα υπόλοιπα που είναι κυρίως ποιοτικά κριτήρια τίθενται στη κρίση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

Οι αιτήσεις υπαγωγής επενδυτικών προτάσεων στο ΜΟΠ εξετάζονται από τις αρμόδιες Γνωμοδοτικές επιτροπές του

άρθρου 8 του Ν.1262/82 εφ' όσον πληρούν τα αναφερόμενα κριτήρια.

Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις και υπάγονται στα Μ.Ο.Π. χορηγείται πρόσθετη επιχορήγηση πέρα των παρεχομένων κινήτρων με βάση τα κριτήρια του Ν.1262/82 ως εξής:

<u>Περιοχή Ν.1262/82</u>	<u>Πρόσθετη επιχορήγηση</u> (ποσοστιαίες μονάδες)
Α'	10
Β'	10
Γ'	20
Δ'	20

Η παραπάνω επιχορήγηση παρέχεται στο κόστος της παραγωγικής επένδυσης ανεξάρτητα από το ύψος της και σε καμμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά το όριο των 50 ποσοστιαίων μονάδων για τις περιοχές Α' και Β' και το όριο των 60 ποσοστιαίων για τις περιοχές Γ' και Δ'. Το ποσοστό επιδότησης επιτοκίου υπολογίζεται με βάση τα κριτήρια του Ν.1262/82 όπως τροποποιήθηκαν για τον τραπεζικό δανεισμό που απαιτείται για την πραγματοποίηση της επένδυσης ανεξάρτητα από το ύψος της.

Η ελάχιστη ίδια συμμετοχή του φορέα στην επενδυτική δαπάνη ορίζεται σε ποσοστά 20%. Η ίδια συμμετοχή πρέπει να καταβάλλεται σε μετρητά και θα αποτελεί το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας. Στην ίδια συμμετοχή συμπεριλαμβάνεται και η αξία του απαραίτητου οικοπέδου. Για τις υφιστάμενες

επιχειρήσεις εκτός από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με νέα μετρητά μπορούν να θεωρηθούν ως ίδια συμμετοχή τα υφιστάμενα αποθεματικά πλην του τακτικού, χωρίς αυτά να αποτελέσουν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει η επιχείρηση να έχει αποδεδειγμένα διαθέσιμα κεφάλαια και επάρκεια για τις ανάγκες της σε μόνιμο κεφάλαιο κίνησης και να εξασφαλίζεται ένα υγιές χρηματοδοτικό σχήμα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η δαπάνη της επένδυσης πέρα από την ίδια συμμετοχή και την επιχορήγηση του Δημοσίου καλύπτεται με δάνειο από το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα ή Τράπεζες του εξωτερικού.

Οι επενδύσεις του μεταποιητικού τομέα είναι επιλέξιμες για υπαγωγή στα ΜΟΠ εφόσον ικανοποιούν τα δύο από τα ακόλουθα τρία κριτήρια.

1. Το ποσοστό της προστιθέμενης αξίας ως προς την ακαθάριστη αξία παραγωγής στο κλάδο που εντάσσεται η επένδυση όπως αυτό αναφέρεται σε απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 25%.

2. Ο προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να υπερβαίνει τα 300 εκατομμύρια δραχμές.

3. Η επένδυση να πραγματοποιείται σε ειδική ζώνη ή σε οιοδήποτε νησί της ελληνικής επικρατείας ή στη θράκη ή στη ζώνη των 200 χιλμ. από τη μεθοριακή γραμμή.

Προκειμένου να επιλεγεί μια επένδυση του πρωτογενή τομέα για υπαγωγή στα ΜΟΠ θα πρέπει ο προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου να υπερβαίνει τα 80 εκατ. δραχμές.

Τέλος προκειμένου να επιλεγεί επένδυση σε ξενοδοχεια-

κή μονάδα ή ξενώνα για υπαγωγή στα ΜΟΠ θα πρέπει να ικανοποιεί τουλάχιστον τρία από τα ακόλουθα τέσσερα κριτήρια.

1. Η επένδυση θα πρέπει να πραγματοποιείται σε ζώνη τουριστικής ανάπτυξης.

2. Να αφορά μονάδες ΑΑ΄ και Α΄ τάξης σύμφωνα με την έγκριση του Ε.Ο.Τ..

3. Να αφορά μονάδες που διαθέτουν εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης ειδικών μορφών τουρισμού (θεραπευτικού, χειμερινού, αθλητικού, συνεδριακού).

4. Ο προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου θα πρέπει να υπερβαίνει τα 300 εκατομμύρια δραχμές.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας έχουν καθοριστεί τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του Δημοσίου και των επενδυτών και ειδικότερα το ποσοστό της επιχορήγησης και επιδότησης επί τοκίου οι όροι εκτέλεσης της συγκεκριμένης επένδυσης, ο τρόπος χρηματοδότησης και οι κυρώσεις σε βάρος του επενδυτή σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεών του. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας μέριμνα για την προώθηση στην Ε.Ο.Κ. των επενδύσεων που έχουν εγκριθεί για ένταξη και συγχρηματοδότηση από τα Μ.Ο.Π..

Μ Ε Ρ Ο Σ Εί

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΟΜΜΕΧ ΣΤΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙ-
ΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1262/82.

1. Έννοια και σημασία των Μ.Μ.Ε.

Ο όρος Μικρομεσαία Μεταποιητική επιχείρηση <<ΜΜΕ>> άρχισε να χρησιμοποιείται στην Ελλάδα τα τελευταία χρό-
νια και τείνει ήδη να αντικαταστήσει τον παραδοσιακό ό-
ρο <<βιοτεχνία>>.

Με απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδας, 1269/
31-3-1988, για να χαρακτηρίζεται μια μεταποιητική επιχεί-
ρηση σαν μικρομεσαία και να δικαιούνται χρηματοδότηση με
βάση την 197/78 Α.Ν.Ε. πρέπει να υπάρχουν οι ακόλουθες
προϋποθέσεις:

α) Ο μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών να μην υπερβαίνει
τα 350.000.000 δρχ.

β) Η μέση ετήσια απασχόληση κατά την τελευταία τριε-
τία να μην υπερβαίνει τα 100 άτομα, ανεξάρτητα αν η επι-
χείρηση λειτουργεί σε μία ή περισσότερες βάρδιες.

Οι Μ.Μ.Ε. είναι μια μεγάλη οικονομική και κοινωνική
δύναμη στη χώρα μας και η συμβολή τους σε μια αυτοδύναμη
αποκεντρωμένη και ισορροπη ανάπτυξη είναι ουσιαστική και
αναγκαία. Σύμφωνα με τη τελευταία βιομηχανική απογραφή
(1984) οι Μ.Μ.Ε. στην Αττική σύμφωνα με το δελτίο του Βιο-
μηχανικού Επιμελητηρίου ανέρχονται σε 30.163 ενώ οι βιο-
μηχανίες σε 727.

Στο σύνολο της χώρας οι ΜΜΕ ανέρχονται σε 143.980 α-

ριθμός που αντιπροσωπεύει το 99% του συνόλου της μεταποίησης και απασχολούν το 62,2% των εργαζομένων στη μεταποίηση παράγοντας το 37,7% του Α.Ε.Π. ενώ απορροφούν μόνο το 19% των τραπεζικών χορηγήσεων στο δευτερογενή τομέα. Σε κλαδικό επίπεδο οι ΜΜΕ προπορεύονται στους παραδοσιακούς τομείς όπου σύμφωνα με το δελτίο καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας όπως τα έπιπλα (83,2%), Δέρμα-Γουναρικά (84,9%), υπόδηση-ένδυση (64,4%)

Στις τάσεις εξέλιξης πρέπει να παρατηρήσουμε ότι ενώ στη βιομηχανία μεταξύ 1978-1979 είχαμε πτωτική τάση στη βιοτεχνία και περισσότερο στην πιο μικρή είχαμε μέση αύξηση 2% στον αριθμό των επιχειρήσεων και 1,4% στον αριθμό των απασχολουμένων.

2. Ο ρόλος του ΕΟΜΜΕΧ

Λόγω της σπουδαιότητας των Ελληνικών ΜΜΕ εφαρμόζεται κατά τα τελευταία χρόνια από την πολιτεία ειδική πολιτική για την ανάπτυξή τους εναρμοσμένη με τη συνολική πολιτική που επιδιώκει τη βιομηχανική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας μας.

Την ευθύνη υλοποίησης της παραπάνω εξειδικευμένης πολιτικής στον τομέα των ΜΜΕ έχει ο ΕΟΜΜΕΧ που είναι και ο αρμόδιος φορέας για την στήριξή τους.

Ο ΕΟΜΜΕΧ αποτελεί τον θεσμοθετημένο οικονομικό και τεχνικό σύμβουλο των ΜΜΕ και επιδιώκει την αναβάθμιση και ανάπτυξή τους καθώς και τη διεύθυνση και ενίσχυση του ρόλου τους στην οικονομική ζωή του τόπου.

Για την υλοποίηση των στόχων και της πολιτικής του εφαρμόζει μια σειρά μέτρων προγραμμάτων και ενεργειών όπως:

- παροχή τεχνικής και οργανωτικής βοήθειας.
- οικονομικές ενισχύσεις και χρηματοδοτήσεις.
- επιμόρφωση βιοτεχνών και χειροτεχνών σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων, σε τεχνικά θέματα κλπ.
- ανάπτυξη και δημιουργία συνεταιρισμών και κοινοπραξιών.
- προώθηση των προϊόντων των ΜΜΕ με τη συμμετοχή τους σε κλαδικές εκθέσεις του εσωτερικού και εξωτερικού.
- προώθηση καινοτομικών-ευρεσιτεχνιών για την τεχνολογική αναβάθμιση και του εκσυγχρονισμό των ΜΜΕ.
- μηχανοργάνωση των ΜΜΕ.
- ευαισθητοποίηση και χρηματική ενίσχυση των ΜΜΕ για το σχεδιασμό (DESIGN) των προϊόντων τους.
- ανάπτυξη της χειροτεχνίας-καλλιεστεχνικής βιοτεχνίας.
- Η βελτίωση της <<εξωτερικής>> υποδομής των ΜΜΕ με την δημιουργία βιοτεχνικών παρκών, Κέντρων Ανάπτυξης των ΜΜΕ (Κέντρα Καινοτομιών, Κέντρα Χειροτεχνίας-Παραδοσιακής Βιοτεχνίας) εταιρειών παροχής τεχνικής βοήθειας και υπηρεσιών στις ΜΜΕ.

3. Αξιολόγηση επενδύσεων των ΜΜΕ για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του αναπτυξιακού Ν. 1262/82.

Όπως είναι γνωστό ο Ν.1262/82 και οι βασικές του τροποποιήσεις (ν.1360/83 και Ν.1682/87) αποσκοπούν στην τόνωση των επενδύσεων και την παροχή ορισμένων κινήτρων.

Ο ΕΟΜΜΕΧ έχει αναλάβει την αξιολόγηση παραγωγικών επενδύσεων (αγορά καινούργιων μηχανημάτων, ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων κ.λ.π.) που πραγματοποιούν ΜΜΕ και εφόσον το κράτος της παραγωγικής επένδυσης-χωρίς την αξία του οικονομέδου-δεν υπερβαίνει τα 40.000.000 δρχ..

Η όλη διαδικασία υπαγωγής των επενδύσεων των ΜΜΕ στις διατάξεις του 1262/82 και η παροχή των προβλεπόμενων κινήτρων έχει ανατεθεί στον ΕΟΜΜΕΧ (αξιολόγηση, εγκριτική ή απορριπτική απόφαση υπαγωγής, έλεγχος υλοποίησης επενδύσεων για την καταβολή των δόσεων από τον ΕΟΜΜΕΧ και τη χρηματοδοτούσα Τράπεζα).

Ο ΕΟΜΜΕΧ με το Ν.1262/82 έχει αναλάβει για πρώτη φορά την αξιολόγηση και την απίευθείας ενίσχυση των επενδύσεων.

Το μικρό μέγεθος των ΜΜΕ δεν επιτρέπει κατά κανόνα την πρόσληψη και απασχόληση στελεχών και ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού. Συνήθως ο ιδιοκτήτης εκτελεί και ένα μεγάλο μέρος των λειτουργιών της. Οι αδυναμίες αυτές δυσχεραίνουν το σωστό σχεδιασμό και την αποτελεσματική υλοποίηση των επενδυτικών προγραμμάτων τους.

Για να διευκολυνθούν οι ΜΜΕ, ο ΕΟΜΜΕΧ, έχει προβεί σε ορισμένες ενέργειες.

- κατάλληλη ενημέρωση των επενδυτών για τις διαδικασίες του Ν.1262/82.
- απλούστευση των δικαιολογητικών (ερωτηματολόγιο συνοπτική οικονομοτεχνική έκθεση).
- συνεργασία με τον επενδυτή έτσι ώστε το επενδυτικό πρόγραμμα να σχεδιαστεί πιο ορθολογικά και αποδοτικά.

Δηλαδή ο ρόλος του ΕΟΜΜΕΧ δεν περιορίζεται απλώς και μόνο στο ρόλο του αξιολογητή-ελεγκτή επενδύσεων αλλά επεκτείνεται και σε ρόλο συμβούλου των ΜΜΕ στο προσανατολισμό των επενδύσεων.

Τα στατιστικά στοιχεία υποδηλώνουν ότι οι ΜΜΕ έχουν αξιοποιήσει ικανοποιητικά τις διατάξεις του Ν.1262/82 και η αξιολόγηση των επενδύσεων από τον ΕΟΜΜΕΧ συνέβαλλε στον εκσυγχρονισμό της Ελληνικής βιοτεχνίας.

Συγκεκριμένα για τον Ν.Αχαΐας έχει εγκριθεί από τον ΕΟΜΜΕΧ η υπαγωγή στον Ν.1262/82 από τότε που εφαρμόστηκε ο Νόμος μέχρι το 1987, 134 επενδυτικών προγραμμάτων ΜΜΕ, συνολικού ύψους 1.275,084.000 δρχ..

Συνοπτική παρουσίαση του αναπτυξιακού ν.1262/82.

Πρωτογενής-Δευτερογενής	Α	Β	Γ	Δ
Επιχορήγηση επένδυσης	40% *	10-25%	15-40%	20-50%
Επιδότηση επιτοκίου	-	10-25%	15-40%	20-50%
Αυξημένες αποσβέσεις	20-40%	20-80%	35-120%	50-150%
Αφορολόγητο % κόστους επένδυσης	-	40%	55%	70%
Αφορολόγητο % κερδών (ετησίων)	-	60%	75%	90%

* Ειδικές επενδύσεις (υψηλή τεχνολογία)

Τουριστικές επιχειρήσεις	A	B	Γ	Δ
Επιχορήγηση επένδυσης	-	10-25%	15-40%	20-50%
Επιδότηση επιτοκίου	-	>>	>>	>>
Αυξημένες αποσβέσεις	-	20%	35%	50%
Αφορολόγητο % κόστους επένδυσης	-	40%	55%	70%
Αφορολόγητο % κέρδων (ετησίων)	-	60%	75%	90%

Ο Ν. 1262/82 παρέχει 2 ομάδες κινήτρων.

1η. Επιχορήγηση επένδυσης-επιδότηση επιτοκίου. Αυξημένες αποσβέσεις και μειωμένο φορολογικό συντελεστή.

2η. Αφορολόγητες εκπτώσεις-αυξημένες αποσβέσεις.

	<u>Αυξημένες αποσβέσεις</u>			
	A	B	Γ	Δ
1η βάρδια	-	20%	35%	50%
2η βάρδια	20%	40%	70%	100%
3η βάρδια	40%	80%	120%	150%

Ο συντελεστής τακτικών αποσβέσεων όπως βλέπουμε αυξάνεται ανάλογα με την περιοχή και τη βάρδια.

Για δαπάνες βελτίωσης και εγκατάστασης αναψυχής εργατών παρέχει για το 1ο έτος 100% απόσβεση αφού αφαιρεθεί το ποσό της δωρεάν χορήγησης.

Αφορολόγητες εκπτώσεις

	A	B	Γ	Δ
στο κόστος επένδυσης	-	40%	60%	70%
στα ετήσια κέρδη	-	60%	75%	90%

Μ Ε Ρ Ο Σ Σ Τ Ι

Η ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΑΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η οικονομική πολιτική της επιχείρησης (σαν αυτόνομη οικονομική ομάδα) είναι ο βασικός παράγοντας που οδηγεί την επιχείρηση σε ανεύρεση εξωτερικών πόρων, οικειοθελώς (νέες επενδύσεις, βελτίωση) και αναγκαστικά (αυτοσυντήρηση, επιβίωση).

Με δεδομένο την πραγματικότητα, μιάς επιχείρησης με αναγκαστικό δανεισμό, θα αναλύσουμε και θα αιτιολογήσουμε τι την οδήγησε σ' αυτόν.

Τα στοιχεία που παραθέτουμε παρακάτω είναι πραγματικά και σε μέγεθος και σε τρόπο λειτουργίας. Όμως πριν αναφερθούμε σ' αυτά νομίζουμε ότι πρέπει να κάνουμε μια μικρή αναφορά στη πολιτική που ακολουθούν σήμερα πολλές επιχειρήσεις για να αντέξουν στον ανταγωνισμό της αγοράς.

Αυτή στηρίζεται σε δύο βασικές επιλογές, την πολιτική των τιμών ή την πιστωτική πολιτική ή τον συνδυασμό τους δηλαδή προσπαθούν να έχουν ανταγωνιστικές τιμές πολλές φορές σε βάρος του κόστους ή του κέρδους και σ' αυτή την περίπτωση είναι πιο χειροπιαστό και κατανοητό το αποτέλεσμα ή αυξάνουν τον χρόνο πίστωσης προς τους πελάτες τους, για να γίνουν περισσότερο ανταγωνιστικές. Σ' αυτή τη περίπτωση το αποτέλεσμα καθώς επίσης και το κόστος αυτής της επιλογής δεν είναι άμεσα εμφανές, όπως συνέβη και στην επιχείρηση της οποίας παραθέτουμε τα στοιχεία.

Τα στοιχεία που παραθέτουμε είναι Ισολογισμός χρήσης 1988 και 1989 έτσι που να μπορεί κάποιος άλλος μελετητής να χρησιμοποιήσει τα οικονομικά μεγέθη για τον συνδυασμό και εξαγωγή άλλων συμπερασμάτων.

Α Π Ο Λ Ο Γ Ο Σ Ρ Α Φ Η Ε Ν Α Ρ Ε Ξ Η Σ 11/11/88

1. Πίνακας στοιχείων, λογισμια-λογοφοις

ΕΝΔΕΧΤΙΚΟ	ΕΝΔΕΧΤΙΚΟ	ΕΝΔΕΧΤΙΚΟ	ΕΝΔΕΧΤΙΚΟ	ΕΝΔΕΧΤΙΚΟ
Α ΠΛΑΙΙΑ	ΛΑΘΗΤΙΚΟ	1. ΕΣΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	102000	102000
1. ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ ΣΚΕΥΗ	1. ΕΣΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	2. ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΓΗΡΟΤΕΡΑ	118279944	118279944
2. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	3. ΓΕΛΑΤΕΣ	3. ΓΕΛΑΤΕΣ	85000	85000
Β ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ	4. ΓΡΟΜΜΙΘΕΤΕΣ	4. ΓΡΟΜΜΙΘΕΤΕΣ	5065364	5065364
3. ΕΜΠΛΕΥΜΑΤΑ	5. ΠΡΟΣΙΟΡΙΣΜΟΙ ΛΟΓ/ΜΑΤ	5. ΠΡΟΣΙΟΡΙΣΜΟΙ ΛΟΓ/ΜΑΤ	38221920	38221920
4. ΓΕΛΑΤΕΣ	6. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	6. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	6381829	6381829
5. ΠΡΟΣΙΟΡΙΣΜΟΙ ΛΟΓ/ΜΑΤ	7. ΟΡΕΙΛΟΡΜΕΝΑ ΧΡΗΣΗΣ	7. ΟΡΕΙΛΟΡΜΕΝΑ ΧΡΗΣΗΣ	1066134	1066134
6. ΓΕΛΑΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	8. ΑΡΧΙΣΒΕΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΣΩ	8. ΑΡΧΙΣΒΕΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΣΩ	283000	283000
Γ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ	9. ΓΡΟΜΜΙΘΕΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	9. ΓΡΟΜΜΙΘΕΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	523037	523037
7. ΤΑΜΕΙΟ				
8. ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΣΕΙ				
Δ Φ.Π.Α.				
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΔΕΧΤΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΔΕΧΤΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΔΕΧΤΙΚΟΥ	30580518	30580518

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Γ	Χ.Υ	Γ.
Τομείο	49054388	410347131	8019675	
Πωτήσεις Διακίευσ		349913		3499
Πελάτες	39960360	26690989	13269371	
Τράπεζες	10581829	16281829		5700.00
Πελάτες Τριτων	435683	1073010		63735
Παρακρατήσεις Δημοσίου		9000		900
Φ.Π.Α	1951937	2033087		8115
Δαπάνη Μεταφορικών μέσων	493418		493418	
Έξοδα εμφορημάτων	190596		190596	
Γενικά Έξοδα	312268		312268	
Τόκοι & Προμήθειες	38578		38578	
Προωρητικοί Σοφισμοί	31481533	35556197		407465
Οφειζόμενα Χρήμα	106434	106434		
Καταθέσεις Ουρά	7070935	3636415	3434570	
Προμηθευτές	14249983	21785921		7535938
Ενοίκια	130676		130676	
Αμοιβές Τριτων	90000		90000	
Αναγίγεις Εταιρων	420000		420000	
Προμηθευτές Τριτων	1365017	493037	941980	
Εισαγωγές	15748813		15748813	
Εμφορήματα	16589263	74934	16514329	
Πωτήματα		32312178		32312178
Αξιογίεϊκα Ταμεία	85830	55152	30678	
Φόροι	84559	9866	74693	
Μισθοί	394457		394457	
Μεταφορικά Μέσα	1415000		1415000	
Επιπλά & Ξύλα	1046663		1046663	
Ετατοικό Κεφάλαιο		100000		100000
Μερίσματα Πληρωτέα		11887994		11887994
Αποθεβέτες Μεταφορικών Μέσων		283000		283000
Προμήθειες		44600		44600
Μηχανήματα	45000		45000	
	143748275	143748275	63015765	63015765

Σ.Γ.Κ.	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Π	Χ.Υ	Π.Υ
1	Ταμείο	108.690.334	91.673.845	17.016.489	
2	Πωλησεις Διακιμης		1.030.907		1.030.907
3	Πηλαδες	792.875.28	67.046.965	12.240.563	
4	Τραπεζες	20.976.384	29.976.384		9.000.000
5	Πηλαδες Τριτων	435.683	1.429.752		994.069
6	Παρακρατησεις Δημοσιου	9.000	19.500		10.500
7	Φ.Π.Α.	4.697.193	4364.946	332.247	
8	Δωδανη Μεταφορικων μετων	1.026.004		1.026.004	
9	Εσοδα Εμφοραματων	256.255		256.255	
10	Γενικα Εσοδα	654.700		654.700	
11	Τοκoi # Προμηθειες	198.822		198.822	
12	Προσωρινοι Σοφ/φοι	65328.522	77331.506		12.002.984
13	Οφειζομενα Χρυσια	106.434	106.434		
14	Καταθεσεις Ουρας	18.375.985	13.388.103	4.987.882	
15	Προμηθειες	23.501.528	37.399.607		13.898.079
16	Ενοικια	290.948		290.948	
17	Αποθεβη Τριτων	195.000		195.000	
18	Αναζησεις Εταιρων	1.791.618		1.791.618	
19	Προμηθειες Τριτων	1.598.808	452.151	1.146.657	
20	Εισοφητες	47.257.988		47.257.988	
21	Εμφορηματα	26.514.600	554.529	25.960.071	
22	Πωλησεις	39.860	69369.862		69.370.002
23	Αβραηιδικα Ταμεια	272.360	151.860	120.500	
24	Φοροι	135.793	27.008	108.785	
25	Μισθοι	1034.832		1034.832	
26	Μεταφορικα Μισα	1415.000		1415.000	
27	Επισηα # Εκαυ	1046.663		1046.663	
28	Επισηο Κεραγαιο		5.000.000		5.000.000
29	Μερισματα Πημευβια	556.075	11.887.994		6.327.719
30	Αποθεσεις Μεταφορικων Μισων		283.000		283.000
31					
32	Προμηθειες		55.634		55.634
33	Μυγανηταδα	450.000		450.000	
34	Συνμεις Διαφορις	7315		7315	
35	Τοκοι	394.555		394.555	
		411.549.987	411.549.987	117.932.894	117.932.894

Σ.Υ.Χ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Π	Χ.Υ	Π.Υ.
1	Ταμείο	166.663.233	148.503.371	17159.862	
2	Πωληθείς Μηχανές		1.638.307		1.638.307
3	Πελάτες	126.746.254	111.908.507	15.037.747	
4	Τράπεζες	32.376.384	44.376.384		12.000.000
5	Πελάτες Τρίτων	435.683	1.561.669		1.129.759
6	Παρακρατήσεις Διανοσίου	19.100	28.500		9.000
7	Φ.Π.Α.	6.109.472	7.142.679		233.130
8	Δωδανία Μεταφορικών μέσων	1397.536		1397.536	
9	Έσοδα εμπορευμάτων	435.770		435.770	
10	Γενικά Έσοδα	941.058		941.058	
11	Τόκοι & Προμήθειες	419.434		419.434	
12	Προσωπικοί λογ/μοί	108.763.153	106.928.477	1.834.676	
13	Οφειζόμενα Χρήσιμα	106.434	106.434		
14	Καταθέσεις Ούτως	27.409.575	5.6715.260	26.57.541	
15	Προμηθευτές	39.643.200	58.729.166		19.279.966
16	Ένοσημα	534.372		534.372	
17	Αμοιβές Τρίτων	285.000		285.000	
18	Αναχίτων Εταίρων	362.395.4		3.623.256	
19	Προμηθευτές Τρίτων	1.595.805	651.592	1.141.216	
20	Εισαγωγές	65.906.566	6.682	65.900.382	
21	Εμπορεύματα	39.679.955	554.599	39.195.496	
22	Πωληθείς	987.811	11.385.832		113.570.581
23	Αβραμίδικα Ταμεία	224.251	237.375	246.806	
24	Φόροι	157.725	41.550	114.179	
25	Μισθοί	1.652.097		1.652.097	
26	Μεταφορικά Μέσα	2.165.000		2.165.000	
27	Επιμίσθια & Σέινυ	1.718.465		1.718.465	
28	Εμπορικό Κεφάλαιο		5.000.000		5.000.000
29	Μερίσματα Πληρωθέντα	5.560.275	11.827.994		6.327.719
30	Αποθεσεις Μεταφορικών Μέσων		283.000		283.000
31	Προμηθευτές		55.634		55.634
32	Μηχανολογικά	460.000		460.000	
33	Επιμίσθια Διαφορικών Διαφορών	7.317	11.057		3.749
34	Τόκοι	838.639		838.639	
35	Γραμμάτια Διαφορικών	2.316.000	2.26.000	1.690.000	
36	Πληρωθέντα Μεταφορικών Μέσων		80.000		80.000
37	Γραμμάτια προς βιομηχανία σε πρώην/ω	500.000		500.000	
	ΣΥΝΟΛΑ	639.847.095	639.847.095	159.609.838	159.609.838

ΣΤ.Κ.	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Π	Χ.Υ	Π.Υ
1	Ταμεία	255.050.240	237.078.308	17.971.932	
2	Πωληθείς Πιστώσεις		2.123.040		2.123.040 X
3	X X Πείραδες	186.758.348	170.591.223	16.167.125	
4	X X Τράπεζες	52.174.557	64.177.836		12.003.279
5	Πείραδες Τριτών	435.683	4.121.656		3.685.973
6	Παρακρατούμενοι Διποσίου	28.500.	40.500.		12.000
39	Φ.Π.Α.	10.766.254.	10.762.972	3.282	
8	Δωδμή Μεταφορών μέσων	2.712.136		2.712.136.	X.
9	Εσοδα εμπορευμάτων	502.142		502.142	X
10	Γενικά Εσοδα	1.751.817		1.751.817	46511 18700.28
11	Τόκοι & Προμήθειες	899.106		899.106	✓
12	X X Προσωπικοί Σοφίτοι	159.681.885	175.110.966		15.429.081
13	Οφειζόμενα Χρήσιμα	106.434	106.434		
14	X X Καταθέσεις Ουράς	43.371.687	40.981.436	2.390.251	
15	X X Προμηθευτές	64.785.114.	79.493.684		7.708.570.
16	Ενοίκια	283.379		283.379	✓
17	Αμοιβές Τριτών	405.000		405.000.	✓
18	X Διατάξεις Εταιριών	641.9154		641.9154	
19	Προμηθευτές Τριτών	4.966.494	520.470	3.746.024.	
20	Εισαγωγές	112.422.053	6489.	112.415.571	X
21	Εμφορεύματα.	46.621.138	568.960.	46.052.178	X
22	Πωληθείς	406.141.	170.196.207.		169.741.066 X
23	Αεραγώγιμα Ταμεία	217.194.	366.094.	351.100.	16700 = 5.10000 ✓
24	Φόροι	177.963	69448.	108.515.	10000 = 130.100 ✓
25	Μισθοί	2.499.391		2.499.391	X
26	Μεταφορικά Μέσα	2.165.000		2.165.000	
27	Επιμίσθια & Λογισμ.	1841.979	6800	1834.179.	
28	Επιταγές Κεφαλαίου		5000.000		5.000.000
29	Μερίσματα Πληρωτέα	5.560.275	11.837.994.		6.397.719
30	Ποσότητες Μεταφορικών Μέσων		283.000		283.000.
31	Προμηθευτές		755.463		755.463 ✓
32	Μηχανήματα	450.000		450.000	
33	Συναλλαγματικές Διαφορές	178.748	11.052.	167.691.	✓
34	Τόκοι	1.492.147		1.492.147.	+646023 = ✓
35	X Γραμμάτια Εισπραχτέα	2.356.000	2.356.000.		
36	Πωληθείς Μεταφορικών Μέσων		80.000		80.000
37	X Γραμμάτια προς Εισπραχτέα σε Γραμμάτια	1.920.000	1.400.000	520.000.	
38	X Γραμμάτια Μηγροπρωτόστα	1.400.000		1.400.000	
40	Επιμίσθια	6800		6800	
41	Εισπραχτέα		15.952		15.952 ✓
ΣΥΝΟΛΑ		971.111.989	971.111.989	993.214.147	223.214.143

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ (1988)

	ΑΓΟΡΕΣ		ΕΜΠΟΡΕΥΜ.		ΠΡΟΛΗΞΕΙΣ		ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	ΠΕΛΑΤΕΣ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ
	ΕΓΧΟΡΙΑ	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	ΛΙΑΝΙΚΗ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ					
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	11.124.600	5.051.153	13.345	11.617.133	5.559.991	12.581.752	6.000.000		
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	14.425.404	9.133.181	223.090	22.170.010	3.474.351	13.522.056	6.000.000		
ΜΑΡΤΙΟΣ	16.514.329	15.148.813	349.913	32.312.178	1.535.938	13.264.311	5.100.000		
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	18.899.654	28.466.912	671.001	44.121.066	8.474.184	13.455.110	5.100.000		
ΜΑΙΟΣ	21.814.979	33.430.319	905.323	51.004.540	1.386.186	11.068.541	4.000.000		
ΙΟΥΝΙΟΣ	25.960.071	47.251.988	1.030.907	64.330.002	13.898.074	12.240.563	4.000.000		
ΙΟΥΛΙΟΣ	30.443.390	56.986.181	1.297.435	85.344.438	14.893.765	15.451.043	4.000.000		
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	34.327.521	65.906.839	1.502.041	98.592.623	17.049.446	14.495.335	4.000.000		
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	39.125.426	65.400.382	1.638.307	113.510.581	19.278.966	15.037.747	12.000.000		
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	41.675.687	88.627.002	1.815.083	132.490.363	19.936.546	17.158.362	11.623.571		
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	44.607.125	100.315.065	1.982.563	152.833.743	10.868.136	21.753.781	9.651.615		
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	46.052.178	112.415.511	2.123.040	169.790.066	7.108.570	16.167.125	12.003.219		

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ (1988)

	ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ		ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	ΠΕΛΑΤΕΣ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ
	ΕΓΧΩΡΙΑ	ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ	ΛΙΑΝΙΚΗ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ			
ΑΠΟΓΡΑΦΗ	9.273.875				8.065.364	5.648.359	6.381.829
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	2.450.725	5.051.753	73.345	11.677.133	-2.505.373	6.933.393	-381.829
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2.700.804	4.681.428	149.745	10.492.877	-2.085.640	940.304	0
ΜΑΡΤΙΟΣ	2.088.925	6.015.632	126.823	10.142.163	4.061.587	-252.685	-300.000
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	2.385.325	12.718.099	347.088	11.808.888	938.246	686.339	0
ΜΑΙΟΣ	2.915.325	5.463.407	208.322	12.883.474	-1.087.398	3.112.831	3.300.000
ΙΟΥΝΙΟΣ	4.145.092	13.327.669	125.584	12.325.462	6.511.293	-4.827.978	0
ΙΟΥΛΙΟΣ	4.483.319	9.728.193	266.528	16.014.436	995.686	3.216.480	0
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	3.884.131	8.920.653	204.606	13.248.188	2.155.681	-961.108	0
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	4.797.905	-6.452	136.266	14.977.955	2.229.520	542.412	3.000.000
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	2.550.261	22.726.620	176.116	18.919.782	657.630	2.120.615	-316.429
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	2.931.438	11.688.063	167.480	20.343.380	-9.068.460	4.545.419	-1.971.956
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	1.445.053	12.100.506	140.477	16.956.323	-3.159.566	-5.586.656	2.351.664

Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α		Χ Ρ Η Σ Ε Ι Σ (1 9 8 8)	
ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	2.499.321	ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	22.901.199
ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΦΙΣΦΟΡΕΣ	519.046	ΔΙΑΦΟΡΑ	15.952
ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	405.000		
ΕΝΔΙΚΙΑ	783.372		
ΑΥΤΟΣΒΕΒΛΙΣ	609.426		
ΦΟΡΟΙ	139.505		
ΓΕΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	5.609.797		
ΤΟΚΟΙ	3.037.276		
ΚΕΡΑΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	9.314.408		
	<u>22.917.151</u>		<u>22.917.151</u>

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο

Π Α Γ Ι Α		Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Α	
ΓΡΗΘΙΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ	1.834.479	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	5.000.000
ΜΗ ΙΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	1.415.000		
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	450.000		
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	6.800		
Κ Υ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Κ Ο		Β Ρ Α Χ Υ Π. Υ Π Ο Χ Ρ Ε Ω Σ Ε Ι Σ	
ΠΕΛΑΤΕΣ	16.571.366	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	12.649.302
ΠΡΟΜΙΘΕΥΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.746.024	ΠΡΟΜΙΘΕΥΤΕΣ	7.708.570
ΛΙΧΘΕΜΑΤΑ	8.700.379	ΠΕΛΑΤΕΣ	404.241
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΛ ΠΑΡΑ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	520.000	ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.605.973
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΛΙΞΠΡΟΦΕΣΜΑ	1.400.000	ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	13.385.464
Φ.Π.Α.	3.282	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΡΩΤΕΑ	9.222.973
Λ Ι Λ Θ Ε Σ Ι Μ Α		ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	12.000
ΤΑΜΕΙΟ	17.971.932	Μ Α Κ Ρ Ο Π Ρ Ο Θ Ε Σ Μ Ε Σ Υ Π Ο Χ Ρ .	
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΦΕΩΣ	346.634	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	316.000
		" ΕΠΙΠΛΩΝ ΚΑΙ ΣΚΕΥΩΝ	238.926
		" ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	75.000
		Σ Υ Ν Ο Λ Ο	<u>52.965.896</u>
		Σ Υ Ν Ο Λ Ο	<u>52.965.896</u>

Στ.	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Π	Χ.Υ	Π.Υ.
46	ΤΑΜΕΙΟ	125.268.236	98.573.281	26.694.955	
47	ΠΕΛΑΤΕΣ	87.234.369	67.478.594	19.755.775	
48	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΑΝΙΚΗΣ		575.035		575.035
49	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	18.643.112	45.649.302		27.006.190
50	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΔΕΣ	18.923.731	14.375.451	4.548.280	
51	ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	12.000	22.800		10.800
52	ΑΙΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	91.893	118.955		27.062
53	ΦΟΡΟΙ		31.282		31.282
54	Φ.Π.Α	4.335.805	4.107.144	228.661	
55	ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	493.920		493.920	
56	ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	66.346		66.346	
57	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	527.662		527.662	
58	ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	486.037		486.037	
59	ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	67.544.750	80.620.705		13.075.955
60	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	11.245.004	26.699.601		15.454.597
61	ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	10.200		10.200	
62	ΕΠΙΠΛΑ ΕΛΙΣΚΕΥΗ	1.843.531		1.843.531	
63	ΕΝΔΙΚΙΑ	297.200		297.200	
64	ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΧΡΗΣΗΣ	267.447	267.447		
65	ΕΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	27.836		27.836	
66	ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	109.000		109.000	
67	ΜΙΣΘΟΙ	814.553		814.553	
68	ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ	800.000		800.000	
69	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	20.270.633	9.962	20.260.671	
70	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΩΝΔΡΙΚΗΣ	399.335	66.598.612		66.199.281
71	ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ	5.000		5.000	
72	ΕΙΣΑΓΟΓΕΣ	56.418.423		56.418.423	
73	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.746.024		3.746.024	
74	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΜΕΣΑ	1.415.000		1.415.000	
75	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	450.000		450.000	
76	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΡ. ΓΑΡΑ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	520.000		520.000	
77	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡ. ΠΡΟΒΕΣΜΑ	1.400.000		1.400.000	
78	ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		3.685.973		3.685.973
79	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		5.000.000		5.000.000
80	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΣΤΕΑ		9.222.973		9.222.973
81	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ		316.000		316.000
82	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ Κ ΣΚΕΥΩΝ		238.926		238.926
83	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΑΧΗΝΗΜΑΤΩΝ		75.000		75.000
	ΣΥΝΟΛΟΝ	423.667.047	423.667.047	140.919.074	140.919.074

Α/Α	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Χ	Π	Χ.Υ	Π.Σ
46	ΤΑΜΕΙΟ	247.567.846	216.084.901	31.482.945	
47	ΠΕΝΑΤΕΣ	192.359.200	150.118.212	42.240.988	
48	ΠΡΩΗΝΕΣ ΠΑΝΙΚΗΣ	16.981	1.128.523		1.111.592
49	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	31.193.827	71.748.314		40.554.487
50	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΡΩΣΩΝ	45.765.363	37.794.972	7.970.391	
51	ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	28.350	47.775		19.425
52	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	554.954	253.440	301.514	
53	ΦΟΡΟΙ	147.948	73.430	74.518	
54	Φ.Π.Α.	9.778.404	10.163.412		385.008
55	ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	1.004.267		1.004.267	
56	ΕΞΟΔΑ ΣΕΜΠΟΥΡΕΜΑΤΩΝ	150.764		150.764	
57	ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	1.493.192		1.493.192	
58	ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	2.378.387	61.884	2.316.503	
59	ΠΡΟΣΕΡΙΝΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	150.499.642	165.520.984		15.021.342
60	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	40.293.453	57.033.398		16.739.945
61	ΕΣΣΗΜΕΙΣ	10.200		10.200	
62	ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ	1.843.531		1.843.531	
63	ΕΝΟΙΚΙΑ	490.800		490.800	
64	ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΧΡΗΣΗΣ	267.447	267.447		
65	ΕΥΝΑΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	207.686		207.686	
66	ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	318.500		318.500	
67	ΜΙΣΘΟΙ	1.900.605		1.900.605	
68	ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.645.000		1.645.000	
69	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	32.091.762	9.962	32.081.800	
70	ΠΡΩΗΝΕΣ ΧΩΝΔΡΙΚΗΣ	782.242	165.704.310		164.922.068
71	ΕΚΠΟΡΕΥΣΕΙΣ	5.000		5.000	
72	ΕΙΣΑΓΟΓΕΣ	124.223.511	2.000	124.223.511	
73	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.746.024		3.746.024	
74	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	1.415.000		1.415.000	
75	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	450.000		450.000	
76	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΠΑΡΑΤΡΑΠ/ΣΗ	520.000		520.000	
77	II ΑΠΕΞΗΠΡΩΘΕΣΜΑ	400.000		400.000	
78	ΠΕΝΑΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		3.685.973		3.685.973
79	ΚΕΦΑΛΑΙΟ		5.000.000		5.000.000
80	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΙΝΗΡΩΤΕΑ		9.222.973		9.222.973
81	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ		316.000		316.000
82	II ΕΠΙΠΛΩΝ Κ ΣΚΕΥΩΝ		238.926		238.926
83	II ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ		75.000		75.000
84	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ	1.000.000	1.000.000		
	ΣΥΝΟΛΟΝ	895.551.886	895.551.886	257.292.739	257.292.739

ΑΝΑΓΡΑΦΗ	Α	Β	Γ	Δ
46 ΤΑΜΕΙΟ	406.339.365	3.810.525	23.275.340	
47 ΠΕΛΑΤΕΣ	261.088.461	2.330.828	28.069.933	
48 ΠΡΩΤΗΣΙΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ	16.981	1.446.442		1.830.446
49 ΤΡΑΦΕΤΕΣ	94.025.579	143.411.430		46.585.851
50 ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΦΕΙΣ	11.493.350	30.000.495	1.134.855	
51 ΠΑΡΗΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ	11.765	116.985		69.15
52 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	147.365	312.247	315.118	
53 ΕΡΡΩΤΙ	192.319	11.659	84.660	
54 ΕΡΡΩΤΑ	15.243.532	14.000.437	1.081.095	
55 ΓΕΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.575.513		1.515.513	
56 ΕΣΟΔΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ	234.556		2.34.556	
57 ΔΑΦΑΝΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΩΝ	2.058.829		2.058.829	
58 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΜΙΘΕΥΣΕΙΣ	8.284.488	6.124	8.282.364	
59 ΠΡΟΣΕΡΙΝΟΙ ΔΑΦΑΝΙΣΜΟΙ	212.670.410	254.720.573		12.258.833
60 ΠΡΟΜΙΘΕΥΤΕΣ	61.965.951	79.908.179		18.002.228
61 ΣΕΓΥΗΣΕΙΣ	10.200		10.200	
62 ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ	2.015.893	1.000.000	1.800.893	
63 ΕΝΟΙΚΙΑ	624.400		624.400	
64 ΣΦΕΛΗΡΩΜΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΑ	257.447	216.447		
65 ΕΥΝΟΛΟΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΥΣΕΙΣ	326.488		326.488	
66 ΑΝΩΙΝΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	629.500		629.500	
67 ΜΙΣΘΟΙ	2.688.817		2.688.817	
68 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	10.229.754	500.000	9.729.754	
69 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	44.988.989	11.732	44.991.257	
70 ΠΡΩΤΗΣΙΕΣ ΧΩΝΔΡΙΚΗΣ	1.059.543	229.491.353		228.435.810
71 ΕΚΠΟΤΕΙΣ	13.500		13.500	
72 ΕΙΣΑΓΟΓΕΣ	191.021.609	4.000	191.019.609	
73 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	3.746.024		3.746.024	
74 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	1.415.000		1.415.000	
75 ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	450.000		450.000	
76 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΙΣΠΡΟΕΚΤΕΛΕΣΕΩΝ	520.000		520.000	
77 " " ΛΙΣΤΕΠΡΟΕΚΤΕΛΕΣΕΩΝ	1.400.000		1.400.000	
78 ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		3.684.973		3.684.973
79 ΚΕΦΑΛΑΙΟ		5.000.000		5.000.000
80 ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΡΕΧΕΤΑ		9.222.973		9.222.973
81 ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ		316.000		316.000
82 " " ΕΠΙΠΛΩΝ & ΣΚΕΥΩΝ		238.926		238.926
83 " " ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ		75.000		75.000
84 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ	1.000.000	1.000.000		
85 ΠΙΣΤΩΤΕΣ	77.220	77.220		
ΣΥΝΟΛΟ	1.431.962.988	1.431.962.988	325.721.205	325.721.205

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ (1989)

	ΑΓΟΡΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ		Π Ο Σ Η Σ Ε Ι Σ		Π Ε Λ Α Τ Ε Σ	Π Ρ Ο Μ Η Θ Ε Ι Ε Σ	Τ Ρ Α Π Ε Ζ Ε Σ
	Ε Γ Χ Ο Ρ Ι Α	Ε Ι Σ Α Γ Ο Μ Ε Ν Α	Λ Ι Α Ν Ι Κ Η	Χ Ο Ν Δ Ρ Ι Κ Η			
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	16.040.430	11.386.038	156.962	23.080.122	11.812.647	11.115.930	15.006.189
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	18.193.972	30.511.053	335.453	36.444.444	20.281.317	14.086.171	15.006.190
ΜΑΡΤΙΟΣ	20.260.671	56.418.423	515.035	66.144.281	19.755.775	15.454.597	27.006.190
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	24.406.348	76.925.312	135.013	102.216.348	31.325.489	18.016.667	30.006.190
ΜΑΙΟΣ	28.512.799	103.963.917	916.824	121.134.021	31.841.830	18.354.511	35.281.494
ΙΟΥΝΙΟΣ	32.081.800	124.223.511	1.111.592	164.922.068	42.240.988	16.739.945	40.554.487
ΙΟΥΛΙΟΣ	35.639.535	138.346.362	1.329.291	182.453.664	28.848.297	12.960.372	39.659.241
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	40.961.770	161.234.088	1.599.955	209.023.786	29.292.251	16.465.827	42.487.172
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	44.911.257	191.019.609	1.830.461	228.435.810	28.064.933	18.002.228	46.585.851
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	—	—	—	—	—	—	—

ΜΕΓΑΒΟΛΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ (1989)

	ΑΓΟΡΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΩΔ. - ΑΠΟΒΕΒ	ΠΛΑΤΙΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΥΣΕΣ	ΤΡΑΠΕΖΑ
ΑΙΟΦΡΑΦΗ	8.700.379			16.571.366	7.708.570	12.649.302
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	7.340.051	17.386.038	23.237.084	1.241.281	4.067.360	2.356.887
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	2.153.542	13.131.015	13.597.813	2.474.730	2.310.241	
ΜΑΡΤΙΟΣ	2.066.699	25.901.370	29.939.419	-531.602	1.368.426	12.000.000
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	4.145.727	20.506.889	36.177.095	11.570.214	2.562.070	3.000.000
ΜΑΙΟΣ	4.106.401	27.038.605	25.104.434	515.841	337.844	5.275.304
ΙΟΥΝΙΟΣ	3.569.001	20.259.594	37.977.815	10.399.150	-1.614.566	5.272.993
ΙΟΥΛΙΟΣ	3.557.735	14.172.851	17.749.441	-13.342.691	-3.779.573	-895.196
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	5.322.235	22.842.726	26.840.640	393.954	3.505.455	2.827.881
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	3.949.487	29.780.521	19.642.530	--	1.536.401	4.098.679
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ						

<u>Π Α Γ Γ Α</u>		<u>Κ Ε Φ Α Λ Α Λ Ι Α</u>	
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	1.415.000	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	5.000.000
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	450.000	ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	3.791.660
ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΣΚΕΥΗ	1.860.893	<u>Β Ρ Α Χ Υ Π Ρ Ο Θ Ε Σ Μ Ε Σ Υ Π Ο Χ Ρ.</u>	
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	10.200	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	46.585.851
<u>Κ Υ Κ Λ Ο Φ Ο Ρ Ι Α Κ Ο</u>		ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	18.002.228
ΠΕΛΛΙΕΣ	28.069.933	ΠΡΟΣΦΡΙΝΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	12.258.833
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	26.490.000	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΙΡΩΤΕΑ	9.222.973
ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	60.051	ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	69.150
ΓΡΑΜΜΙΑ ΕΙΣΠΡ. ΠΑΡΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ	520.000	<u>Μ Α Κ Ρ Ο Π Ρ Ο Θ Ε Σ. Υ Π Ο Χ Ρ.</u>	
" ΑΝΕΠΙΡΘΕΣΜΑ	1.400.000	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	316.000
ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΕΙΛΙΡΩΝ	9.729.754	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	75.000
Φ.Π.Α.	1.081.095	ΕΠΙΠΛΩΝ ΚΑΙ ΣΚΕΥΩΝ	<u>238.926</u>
<u>Δ Ι Α Θ Ε Σ Ι Μ Α</u>			
ΤΑΜΕΙΟ	23.335.840		
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΨΕΩΣ	<u>1.137.855</u>		
ΣΥΝΟΛΟ	<u>95.560.621</u>	ΣΥΝΟΛΟ	<u>95.560.621</u>

ΑΠΘΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ: 26.490.000

Ε Μ Π Ο Ρ Ε Υ Μ Α Τ Α

ΑΓΥΡΕΣ	44.911.257
ΕΣΑΓΩΓΕΣ	191.019.609
ΕΞΟΔΑ ΕΜΠΟΡ.	234.556
	<u>236.165.422</u>
ΕΚΜ ΣΗ ΕΜΠΟΡ.	236.165.422

Π Ω Λ Η Σ Η Σ Ε Μ Π Ο Ρ Ε Υ Μ Α Τ Ω Ν

ΕΚΠΩΣΕΙΣ	13.500
ΠΩΛΗΣ. ΑΓΙΑΝΙΚΗΣ	1.830.461
ΠΩΛΗΣ. ΧΟΝΔΡΙΚ.	228.435.810
ΕΚΜ ΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜ.	13.500

Ε Κ Μ Ε Τ Α Λ Α Ε Υ Σ Η

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	236.165.422
ΕΚΗ. ΠΩΛΗΣ.	13.500
ΚΕΡΔΗ ΕΚΜ.Τ.	20.577.349
	<u>256.756.271</u>

Χ Ρ Ε Ω Σ Η Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Γ Α Χ Ρ Η Σ Η Σ Π Ι Σ Τ Ω Σ Η

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΓΑΜΦΙΑ	375.118	ΚΕΡΔΗ ΕΚΜ. ΕΜΠ.	20.577.349
ΦΟΡΤΙ	84.660		
ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	1.575.513		
ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤ. ΜΕΣΩΝ	2.058.829		
ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΜΙΘΕΙΕΣ	8.222.364		
ΕΝΟΙΚΙΑ	684.400		
ΣΥΝ ΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	396.488		
ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	699.500		
ΜΙΣΘΟΙ	2.688.817		
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	3.791.660		
	<u>20.577.349</u>		<u>20.577.349</u>

2. Προσδιορισμός πιστωτικής πολιτικής

Για να προσδιορίσουμε την πιστωτική πολιτική της επιχείρησης θα υπολογίσουμε τη Μέση Περίοδο Είσπραξης Απαιτήσεων (ΜΠΕΑ) από τους πελάτες και την Μέση Περίοδο Πληρωμής Υποχρεώσεων (ΜΠΠΥ) προς τους προμηθευτές. Ο προσδιορισμός θα γίνει για κάθε τρίμηνο από 1/1/1988 έως 30/9/1989 και θα χρησιμοποιήσουμε δύο αριθμοδείκτες του ΜΠΕΑ και τον ΜΠΠΥ.

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{(\text{Απαιτήσεις}) \times (\text{ημέρες χρόνου})}{\text{Ετήσιες πωλήσεις επί πιστώσει}}$$

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{(\text{Υποχρεώσεις}) \times (\text{ημέρες χρόνου})}{\text{Ετήσιες αγορές εσωτερικού, εξωτερικού}}$$

... 1988

1ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 13.124.399

 Πωλήσεις = 169.790.066

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{13.124.399}{169.790.066} \times 365 = 29 \text{ ημέρες}$$

Οι πελάτες θα εξοφλήσουν κατά μέσο όρο μετά από 29 ημέρες από την ημερομηνία αγοράς.

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 5.523.426

 Αγορές (εσωτερικού & εξωτερικού) = 149.193.874

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{5.523.426}{149.193.874} \times 365 = 13,22 \text{ ημέρες}$$

Οι υποχρεώσεις μας θα εξοφληθούν μετά από 13,32 ημέρες από την ημερομηνία αγοράς των εμπορευμάτων.

2ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. πελατών = 14.421.604

Πωλήσεις = 169.790.066

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{14.421.604}{169.790.066} \times 365 = 31 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεως = 9.919.683

Αγορές = 149.193.874

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{9.919.683}{149.193.874} \times 365 = 24,26 \text{ ημέρες}$$

3ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 14.996.708

Πωλήσεις = 169.790.066

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{14.996.708}{169.790.066} \times 365 = 32,23 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 17.074.059

Αγορές = 149.193.874

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{17.074.059}{149.193.874} \times 365 = 41,77 \text{ ημέρες}$$

4ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 18.359.756

Πωλήσεις = 169.193.874

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{18.359.756}{169.193.874} \times 365 = 39,6 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 12.837.767

Αγορές = 149.193.874

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{12.837.767}{149.193.874} \times 365 = 31,40 \text{ ημέρες}$$

1989

1ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 19.285.266

Πωλήσεις = 228.435.810

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{19.285.266}{228.435.810} \times 365 = 30,81 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 13.772.232

Αγορές = 227.230.487

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{13.772.232}{227.230.487} \times 365 = 22,12 \text{ ημέρες}$$

2ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 35.136.269

Πωλήσεις = 228.435.810

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{35.136.269}{228.435.810} \times 365 = 56,14 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 17.703.707

Αγορές = 227.230.487

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{17.703.707}{227.230.487} \times 365 = 28,43 \text{ ημέρες}$$

3ο τρίμηνο

α) Μ.Ο. Πελατών = 28.753.493

Πωλήσεις = 228.435.810

$$\text{ΜΠΕΑ} = \frac{28.753.493}{228.435.810} \times 365 = 45,93 \text{ ημέρες}$$

β) Μ.Ο. Υποχρεώσεων = 15.809.475

Αγορές = 227.230.487

$$\text{ΜΠΠΥ} = \frac{15.809.475}{227.230.487} \times 365 = 25,39 \text{ ημέρες}$$

Είναι εμφανές ότι η επιχείρηση κάνει μεγαλύτερη πίστωση ημερών προς τους πελάτες της από ότι δέχεται η ίδια από τους προμηθευτές. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την δέσμευση κάποιου κεφαλαίου της επιχείρησης από τους πελάτες που φυσικά είναι προς όφελός τους. Οι ανωτέρω αριθμοδείκτες δείχνουν καθαρά το περιθώριο πίστωσης που πρέπει να δίνεται από την επιχείρηση για να μην αντιμετωπίσει πρόβλημα όπως εξηγείται παρακάτω.

Έχουμε λοιπόν την δέσμευση κεφαλαίων της επιχείρησης από τους πελάτες για κάποιο χρονικό διάστημα, τα οποία σε τρεχούμενες υποχρεώσεις θα πρέπει να αντικατασταθούν με άλ-

λα κεφάλαια ίδια ή δάνεια. Το αντίθετο συμβαίνει με τα ξένα κεφάλαια που εκμεταλλεύεται η επιχείρηση με την πίστωση των προμηθευτών και φυσικά προς όφελός της, η διαφορά όμως αυτών των δύο εκφράζει την ανάγκη για κάλυψη κεφαλαίων ή το πλεόνασμα αυτών ανάλογα με την πιστωτική πολιτική που ακολουθείται.

Οποσδήποτε η χρηματική αξία των πιστώσεων επηρεάζει το κόστος ή το όφελος της επιχείρησης γι' αυτό θα πρέπει να βρεθεί η καθαρή δέσμευση των κεφαλαίων τόσο της επιχείρησης όσο και των προμηθευτών της.

Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται πιο κάτω με ανάλυση βάση του πραγματικού επιτοκίου (i). Παραθέτουμε επίσης τον τρόπο προσδιορισμού του επιτοκίου και του τόκου (κόστος κεφαλαίου).

3. Ανάλυση λογαριασμού Τράπεζας και τρόπος υπολογισμού επιτοκίου για λογαριασμό Δανείου.

Στο λογαριασμό δανείου για κάθε τράπεζα χρησιμοποιείται το VALER το οποίο είναι η βάση υπολογισμού του τόκου σε συνδυασμό με το επιτόκιο.

Το VALER εκφράζει χρονική περίοδο. Μετράται σε ημέρες και καθορίζει το πότε ενεργοποιείται η οποιαδήποτε κίνηση του λογαριασμού, δημιουργώντας έτσι το νέο υπόλοιπο που είναι και το τοκοφόρο κεφάλαιο.

Το μέγεθος του αρχίζει από μία (1) ημέρες και φτάνει έως οκτώ (8) εργάσιμες. (Δηλαδή συν τις αργίες της εβδομάδος γίνεται δέκα (10) ημέρες).

Είναι διαπραγματεύσιμο ανάλογα με τον πελάτη της Τρά-

πεζας και με τον τρόπο πληρωμής του π.χ. το VALER πληρω-
μής με επιταγή σε μια τράπεζα που η εξόφληση γίνεται σε
άλλη είναι οκτώ (8) ημέρες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το
πραγματικό επιτόκιο (i) να μην είναι αυτό που έχει η Τρά-
πεζα στις χορηγήσεις της προς τους πελάτες αλλά μεγαλύ-
τερο.

Αυτό συμβαίνει γιατί όταν ο πελάτης θα πληρώσει κά-
ποιο ποσό έναντι του δανείου που έχει πάρει, το τοκοφόρο
υπόλοιπο δεν μειώνεται την ημέρα της κατάθεσης αλλά την
επομένη ή και πιο πέρα. Έχουμε λοιπόν X κεφάλαιο να τοκί-
ζεται αντί για Y ημέρες, $Y+VALER$ αυξάνοντας όμως ο χρό-
νος τοκισμού αυξάνει το επιτόκιο.

Ο προσδιορισμός γίνεται με την παρακάτω ανάλυση ε-
νός λογαριασμού Τράπεζας όπως έχει κινηθεί. Σαν VALER
χρησιμοποιείται μια ημέρα και μόνο όταν γίνεται χορήγηση
από Τράπεζα ενώ στην κατάθεση δεν το υπολογίζουμε και αυ-
τό γιατί έτσι πιστεύουμε ότι θα βγει το πραγματικό επιτό-
κιο για το λογαριασμό μας και το πραγματικό κόστος για
την επιχεύρηση.

Λ Ο Γ Α Ρ Ι Α Σ Μ Ο Σ Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΙΤΟΛΟΓΙΑ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	VALER 365	ΕΠΙΣΤΟΙ ΤΣΟΥΔΑΝΑΜΟ ΤΟΚΟΦΟΡΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
01-07-1989	ΥΠΟΛΟΙΠΟ			9.624.563	25	652.567
25-07-1989	ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙ	6.124.563		3.500.000	3	20.767
28-07-1989	ΧΟΡΗΓΗΣΗ		5.500.000	9.000.000	55	1.356.164
20-09-1989	ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙ	6.500.000		2.500.000	1	6.849
20-09-1989	ΧΟΡΗΓΗΣΗ		6.500.000	9.000.000	11	271.233
30-09-1989						2.315.380

Οι τόκοι με τους οποίους η Τράπεζα χρέωσε τον λογαριασμό για το τρίτο τρίμηνο ανέρχονται στο ποσό των I = 625.871 Έχουμε λοιπόν :

$$i = \frac{I}{K} \Rightarrow i = \frac{625.871}{2.315.380} = 27,031\% \text{ (ετήσιο i)}$$

Τα επιτόκια που βγήκαν από τον πιο πάνω τρόπο και που αναφέρονται σε λογαριασμού δανείων διαφόρων τραπεζών είναι :

$$i_1 = 26,610$$

$$i_2 = 27,031$$

$$i_3 = 26,697$$

$$i_4 = 24,727$$

$$i_5 = 23,378$$

$$i_6 = 30,39$$

$$i_7 = 26,46$$

Το μέσο όρο αυτών θα χρησιμοποιήσουμε σαν πραγματικό επιτόκιο, το οποίο είναι $i=26,47$ ή το ισοδύναμο ημερήσιο $i=0,0725$.

Αν θέλουμε λοιπόν να δούμε πόσο μας κοστίζει ένα ποσό για μία μέρα χρησιμοποιούμε το $i=0,0725$, πέραν της μίας ημέρας πολλαπλασιάζουμε επί τον αριθμό των ημερών.
π.χ. 1.000 δρχ. για 5 ημέρες: $1.000 \times 0,0725 \times 5$

4. Υπολογισμός κόστους της πιστωτικής πολιτικής

Όπως αναφέραμε η επιχείρηση κάνει μεγαλύτερη πίστωση από ότι δέχεται και γι' αυτό είναι φυσικό να υπάρχει κάποιος κόστος.

Το κόστος αυτό υπολογίζεται χωριστά για τους πελάτες και χωριστά για τους προμηθευτές. Υπολογίστηκε για τη χρήση του 1989 γιατί υπάρχει ενδιαφέρον τόσο από τη πλευρά μας όσο και από τη πλευρά της επιχείρησης.

I. Κόστος πωλήσεων επί πιστώσει (1989)

1ο τρίμηνο

$$\text{Πωλήσεις} = 66.199.281$$

$$\text{Επιτόκιο } (i) = 0,0725\% \text{ (ημερήσιο)}$$

Ημέρες πίστωσης = 30,81 (χρησιμοποιούμε δεκαδικό στις ημέρες για να είμαστε πιο κοντά στην πραγματικότητα).

$$G_1 = 66.199.281 \times 0,0725 \times 30,81 = 1.478.710$$

2ο τρίμηνο

$$\text{Πωλήσεις} = 98.722.787$$

$$\text{Επιτόκιο } (i) = 0,0725\%$$

$$\text{Ημέρες πίστωσης} = 56,14$$

$$G_2 = 98.722.787 \times 0,0725 \times 56,14 = 4.018.165$$

3ο τρίμηνο

$$\text{Πωλήσεις} = 63.513.742$$

$$\text{Επιτόκιο } (i) = 0,0725\%$$

$$\text{Ημέρες πίστωσης} = 45,93$$

$$G_3 = 63.513.742 \times 0,0725 \times 45,93 = 2.114.960$$

II. Κόστος αγορών επί πιστώσει

1ο τρίμηνο

$$\text{Αγορές} = 67.978.715$$

$$\text{Επιτόκιο } (i) = 0,0725\%$$

$$\text{Ημέρες πίστωσης} = 22,12$$

$$g_1 = 67.978.715 \times 0,0725 \times 22,12 = 1.090.175$$

2ο τρίμηνο

$$\text{Αγορές} = 79.626.217$$

$$\text{Επιτόκιο (i)} = 0,0725$$

$$\text{Ημέρες πίστωσης} = 28,43$$

$$g_2 = 79.626.217 \times 0,0725 \times 28,43 = 1.641.236$$

3ο τρίμηνο

$$\text{Αγορές} = 79.625.555$$

$$\text{Επιτόκιο (i)} = 0,0725$$

$$\text{Ημέρες πίστωσης} = 25,39$$

$$g_3 = 79.625.555 \times 0,0725 \times 25,39 = 1.465.727$$

Το κόστος που επιβαρύνθηκε η επιχείρηση από την πιστωτική πολιτική της σε σχέση με τους πελάτες είναι:

$$G = G_1 + G_2 + G_3 = 7.611.835$$

Το όφελος της από την πιστωτική πολιτική σε σχέση με τους προμηθευτές είναι:

$$g = g_1 + g_2 + g_3 = 4.197.138$$

Η διαφορά του $G - g$ εκφράζει το πραγματικό κόστος της επιχείρησης με βάση την πιστωτική πολιτική της.

$$G - g = 7.611.835 - 4.197.138 = \underline{3.414.697}$$

Το ποσό $T = 3.414.697$ που είναι κόστος για την επιχείρηση δεν είναι παρά τόκου κάποιου κεφαλαίου, κεφαλαίου της επιχείρησης που ήταν δεσμευμένο από τους πελάτες. Το ύψος του υπολογίζεται ως εξής:

$$K = \frac{T}{i \cdot n} = \frac{3.414.697}{0,0725 \times 365} = \frac{3.414.697}{26,47} = 12.900.253$$

Δηλαδή το κεφάλαιο που κλήθηκε η επιχείρηση να καλύψει ήταν του ύψους $K = 12.900.253$.

5. Αιτιολογία δανείων και πρόταση αλλαγής πολιτικής

Από τα στοιχεία και τους πίνακες που παραθέτουμε στην αρχή, βλέπουμε ότι η επιχείρηση αναγκάστηκε να καλύψει το κεφάλαιο που δεσμεύτηκε από τη πιστωτική πολιτική της, με εξωτερικό δανεισμό.

Πράγματι ο λογαριασμός Τράπεζας (που εκφράζει τα δάνεια για τη συγκεκριμένη επιχείρηση) στην αρχή του 1989 είχε υπόλοιπο 12.649.302 δραχμές, στις 30/9/1989 είχε υπόλοιπο 46.585.851 δραχμές, δηλαδή μια αύξηση που ανέρχεται στο ποσό των 33.936.549 δραχμές, Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι έχουν υπολογιστεί οι τόκοι 3ου τριμήνου του 89 που είναι 3.244.713 δραχμές. Η καθαρή αύξηση δανείου είναι 30.691.836 δραχμές.

Η πιστωτική πολιτική λοιπόν ώθησε την επιχείρηση σε δανεισμό για ποσό 12.900.253 δραχμές. Η πολιτική των τιμών και άλλοι παράγοντες, τους οποίους δεν θα αναλύσουμε εδώ για να μην ξεφύγουμε από το αντικείμενό μας, αλλά θα αναλυθούν για λογαριασμό της επιχείρησης, ευθύνονται για τη διαφορά της αύξησης του δανείου.

Απλά πιο κάτω γίνεται μια μικρή ανάλυση των αποτελεσμάτων χρήσεως για την εξαγωγή άποψης στην πολιτική των τιμών.

Η επιχείρηση για τους 9 μήνες του 89 παρουσιάζει κέρδη 3.791.660 δρχ. με συνολικές πωλήσεις 230.266.271 δρχ. (χονδρικής-λιανικής). Ενώ για τη χρήση του 88 είχε κέρδη 9.314.408 δρχ. με συνολικές πωλήσεις 171.913.106 δραχμές.

Αν η πιστωτική πολιτική δεν έχει το κόστος των 3.414.697 δρχ. τότε τα κέρδη της μέχρι τώρα θα ήταν τουλάχιστον

χιστον 3.791.660 + 3.414.697 = 7.206.357 δρχ. και θα ήταν στην ίδια οικονομική θέση με το 1988 από πλευράς κερδών τουλάχιστον.

Οι συντελεστές μικτού και καθαρού κέρδους ως προς τις πωλήσεις για το 1989 έχουν ως εξής:

Κέρδη από εκμετάλλευση εμπορευμάτων: 20.577.349

Καθαρά κέρδη = 3.791.660

Σύνολο πωλήσεων = 230.266.271

$$\Sigma.Μ.Κ. = \frac{20.577.349}{230.266.271} \times 100 = 8,936\%$$

$$\Sigma.Κ.Κ. = \frac{3.791.660 \times 100}{230.266.271} = 1,647\%$$

$$\text{Συνολικός συντελεστής κόστους} = \frac{\text{Σύνολο εξόδων}}{\text{πωλήσεις}} = \frac{16.785.689}{230.266.271} = 7,289$$

Χρηματοοικονομικός συντελεστής επί πωλήσεων =

$$= \frac{\text{Τόκοι και προμήθειες και συναλλαγματικές διαφορές}}{\text{πωλήσεις}}$$
$$= \frac{8.618.852}{230.266.271} = 3,743\%$$

$$\text{Συντελεστής λειτουργικών εξόδων} = \frac{\text{Σύνολο λειτουργικών εξόδων}}{\text{Πωλήσεις}}$$
$$= \frac{8.166.837}{230.266.271} = 3,546\%$$

Είγουρα λοιπόν η επιχείρηση πρέπει να πάρει γρήγορη αποφάσεις για να ανακόψει τη πορεία στην οποία την έχουν οδηγήσει η πιστωτική πολιτική και η πολιτική των τιμών για να μην βρεθεί σε δυσάρεστη θέση στο άμεσο μέλλον.

Από το $\Sigma\text{ΚΚ} = 1,647$ φαίνεται καθαρά ότι και η πολιτική των τιμών έχει παίξει το ρόλο της. Οι τιμές πώλησης όπως φαίνεται είναι χαμηλές είτε από κακή κοστολόγηση της επιχείρησης, είτε με δική της απόφαση που από τα ανωτέρω φαίνεται λανθασμένη, γιατί με τόσο μικρό περιθώριο κέρδους μια δύσκολη στιγμή της αγοράς θα την οδηγήσει σε πολλή δυσάρεστη θέση.

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Συνεντεύξεις με στελέχη τραπεζών (Εθνική, Αττικής, Πίστεις)
2. Τραπεζικά ενημερωτικά φυλλάδια
3. Οικονομικές εφημερίδες (Εξπρές, Κέρδος)
4. Δελτίο τύπου Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου, Αθήνας (ΒΕΑ)
5. Πληροφορίες και ενημερωτικά φυλλάδια του ΕΟΜΜΕΧ
6. Οικονομικό περιβάλλον εμπορικής εισαγωγικής επιχείρησης πρώτων υλών πρωτογενούς τομέα.

